

EL POBLE

La revista de Callús

Octubre
2024

NÚMERO ESPECIAL

HISTÒRIA DE LA COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA (1964-1974)

AMB MOTIU DEL 60è ANIVERSARI
DE LA SEVA FUNDACIÓ

AGRAÏMENTS

ORGANITZA:

LA COMISSIÓ DE L'ANELLA DAURADA DE CALLÚS

COL·LABORA:

PRoMotor Les Comes Special Events, S.L.

SPT Spain/Portugal

X Anònim

X Anònim

X Anònim

Carme Frutos

Concepció Just

Dolors Codina

Florenci Bosch

Lluís Pich

Maria Pich

Teresa Just

Jaume Anglerill

Josep Pellicer

Natàlia Serra

Pep Badia

M. Àngels Ridó

Conxita Grané

Plàcid Calmet

Isidre Badia

Lídia Colillas

Montserrat Badia

Jordi Fons

Joan Ridó

Ramon Fons

Amàlia Badia

Joan Santasusana

Rosa M. Vall de Vilaramó

Pepita Gras

Carme Goixart

Conxita Oliva

Montserrat Grifè

Adoración Álvarez

Ramon Planas

Coral Romança

Isabel Ribalta

Marcel Gras

Vicenç Ginestà

Parròquia Sant Sadurní

Lola Codina

M. Rosa Calsina

Josep Sánchez

Joan Josep Sánchez

Carme Sánchez

Maria Àngels Sánchez

Antònia Copons

Joaquim Griñó

Annita Riera

Montserrat Bastardes

Josep Santamaria

Rosa Antúnez

Pere Puig

Josep Castells

Ester Ratera

Dolors Sala

Maria Àngels Pla

Anna Sardans

Palmira Font

Dolors Junyent

Elisenda Baldomà

Genoveva Pey

Àngel López

Carles Cambroner

Valentí Carné

Lluïsa Codina

Ajuntament de Callús

Gràcies a tots vosaltres i a tots els qui ens heu ajudat i que, involuntàriament, ens hem pogut oblidar.
Sense vosaltres aquesta revista no hauria estat possible.

Si voleu conèixer més coses
de la colla l'Anella Daurada,
visiteu anelladaurada.cat

PROGRAMA

60
COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA
13 D'OCTUBRE DE 2024, CALLÚS

11:30 HORES BALLADA DE 3 **SARDANES**
PLAÇA DE L'ESGLÉSIA,
A CÀRREC DE LA COBLA LA PRINCIPAL DE LA BISBAL

12:45 HORES **CONCERT DE SARDANES**
ESGLÉSIA SANT SADURNÍ

14:30 HORES **DINAR DE GERMANOR + PROJECCIÓ AUDIOVISUAL DEL 60È ANIVERSARI DE LA COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA**
CASAL DEL POBLE
CLOENDA A CÀRREC DE LA CORAL ROMANÇA

EXPOSICIÓ DE FOTOS, DOCUMENTS I OBJECTES DE L'ANELLA DAURADA

Vine a celebrar el nostre 60è aniversari!
ACTES OBERTS A TOT EL POBLE

 Diputació de Barcelona

PORTADA:
LES CINQ COLLES DE L'ANELLA DAURADA. CALLÚS, 6 DE SETEMBRE DE 1970.

PRÒLEG

El diumenge 13 d'octubre de 2024, és la data escollida per celebrar el 60è aniversari de la fundació de la colla sardanista Anella Daurada de Callús. Es commemora el reconeixement d'un seguit d'iniciatives culturals, especialment del món de les sardanes, i socials de l'àmbit local callussenc que foren impulsades per un grup entusiasta de joves.

Sota la iniciativa dels organitzadors de la Festa Major del mes d'agost de 1964, la coral Els Bons Companys, amb un dels seus puntals al capdavant, Joan Santasusana i Cardona, s'engrescaren a formar aquesta entitat dansaire sardanista.

Amb voluntat d'enfortir socialment el país, aquesta iniciativa representà una proposta fonamental per a l'avenç col·lectiu, col·laboratiu i cultural callussenc i, sens dubte, contribuï a la modernització social que, conjuntament

amb moltes altres iniciatives del moment, inspirades en un esperit altruista, ajudà a regenerar i canviar una societat endormiscada que s'anava despertant de l'ensopiment social resclosit que es vivia des de feia anys.

Amb l'alenada d'aire fresc d'aquest nombrós equip de desenes de joves esperançats, la colla sardanista Anella Daurada contribuï, de 1964 a 1974, a regenerar un passat que es volia superar amb esperit creatiu i amb voluntat de reinventar i renovar Callús i Catalunya. Tots plegats, intentaren millorar i humanitzar les condicions de vida de les persones que habitaven el poble amb un seguit de propostes i activitats que reviscolaren la població i que, encara avui, ens revifem el record comunitari i ens omplen els cors a tots plegats amb un sentiment de gratitud envers els moments amb sentit que ens regalaren.

CELEBRACIÓ DE L'HOMENATGE A MOSSÈN JOAN RODRÍGUEZ AMB MOTIU DELS 25 ANYS DE LA SEVA ARRIBADA A CALLÚS. EL COR ELS BONS COMPANYS CANTANT I ENCERCLANT L'ANELLA DAURADA. 1965,

DIETARI

GÈNESI

L'any 1963 la Societat Coral de Callús "Els Bons Companys", va organitzar la Festa Major. Un dels actes programats de la festa fou celebrar un concurs de sardanes. L'entitat que organitzava els concursos comarcals era l'Agrupació Manresana de Folklore (jurat, partícels de la sardana revessa, puntuacions, classificacions, convocar a les colles sardanistes dels diferents pobles, etc). De ben segur, per desconeixement, no contactaren amb l'entitat organitzadora i va succeir que no es va presentar cap colla per competir en l'esmentat concurs.

De pressa i corrents contactaren amb En Valentí Quer de Súria, capdanser i factòtum de les sardanes d'aquesta població perquè vinguessin a fer una demostració de com es ballava la sardana de concurs. A correuita i de la manera que van poder formaren dues rotllanes (amb sardanistes de la colla surienca i antics dansaires) i per dir-ho d'alguna manera, en comptes de participar en un concurs van fer una exhibició sardanista.

L'any sobre, el 1964, el Cor "Els Bons Companys" va tornar a organitzar la Festa Major i va programar un nou Concurs de Sardanes, però aquesta vegada acudint a l'Agrupació Manresana de Folklore perquè l'organitzés.

El dia 30 de maig de 1964 en Joan Santasusana, màxim responsable de la Comissió de la Festa Major, va convocar el jovent del poble a una reunió per veure si hi havia la possibilitat de formar una colla sardanista a Callús per participar en el Concurs de Sardanes de la Festa Major 1964.

La resposta dels joves fou positiva i el dia 13 de juny d'aquell any es va fer el primer assaig. A Callús no hi havia ningú que sabés com es ballava la sardana de concurs. Novament, es va acudir al Valentí Quer i ell, d'una manera abnegada i completament desinteressada, vingué uns quants diumenges a ensenyar-nos la manera de ballar la sardana de lluïment de concurs, acompanyat d'uns quants membres de la seva colla: Dolors Grau, Glòria Aloy, Montserrat Costa (+), Josep Algué (+), Antoni Plaza, Joan Crespillo, Antoni Sánchez i Antoni Navarro, entre altres sardanistes suriencs.

Quan va veure que ens ho podíem fer sols ens va deixar i va agafar la direcció del grup En Ventura Puig (+) que era el més gran de tots i l'únic que sabia repartir la sardana. De la trentena de joves (entre nois i noies) que van assistir al primer assaig al final van quedar 8 noies i 5 nois. Per això, en un principi, la colla només estava formada per 5 parelles i encara en alguns concursos ens havien d'ajudar nois sardanistes de Súria per poder ballar amb 5 parelles.

En Valentí Quer seguia la nostra evolució i ens va encoratjar a participar en un Concurs abans de debutar al Concurs de la Festa Major al nostre poble.

El debut fou a la Colònia Prat el dia 15 d'agost (no vulgueu saber com va anar la ballada), i el segon concurs a Callús el dia 23 d'agost.

CALLÚS 1965.
CALOP D'ENTRADA.

1964

Dansaires

Noies

Carme Frutos, Mercè Claret (+), Concepció Just, Dolors Codina, Teresa Guitart, Mercè Puig (+), Consol Pich i Carme Sànchez.

Nois

Ventura Puig (+), Joan Martínez (panadero), Pere Sardans, Joan Badia Cardona, Florenci Bosch, Lluís Arcos (+), Joan Crespillo (sardanista surienc), Antoni Sànchez (sardanista surienc) i Antoni Navarro (sardanista surienc).

Poblacions i concursos ballats

Colònia Prat (Puig-reig), Callús, Sallent, Berga, Súria, Barcelona, Sant Fruitós de Bages i Manresa (cloenda).

SARDANA DE GERMANOR. CONCURS A CALLÚS, 1964.

RECOLLINT EL PREMI AMB L'ALCALDE BARTOMEU SUAÑA.

Dietari 1964

- Nom de la Colla Sardanista de Callús: Es va adoptar el mateix nom de l'Esbart que havia actuat en la dècada dels anys 40/50: Colla Sardanista Anella Daurada de Callús.

- La colla del debut (15 d'agost a la Colònia Prat) estigué formada pels dansaires:

Noies: Carme Frutos, Mercè Claret, Concepció Just, Dolors Codina i Teresa Guitart.

Nois: Ventura Puig, Joan Martínez, Pere Sardans, Joan Badia Cardona i Florenci Bosch.

La colla sardanista el dia del debut i la presentació a Callús la van formar les noies: Carme Frutos, Mercè Claret, Concepció Just, Dolors Codina i Teresa Guitart. I els nois: Ventura Puig, Joan Martínez, Pere Sardans, Joan Badia Cardona i Florenci Bosch.

- Com s'ha dit anteriorment en aquests inicis només ballàvem cinc parelles (només érem 5 nois) i era el mínim de parelles que es permetia ballar en les sardanes de concurs.
- Vestuari: Vàrem fer servir els vestits que portava l'Esbart Anella Daurada de Callús format en la dècada dels anys 40/50 (només feien ballets).

Noies: Brusa blanca, cosset negre i faldilla rosa, tirant a lila.

Nois: Camisa blanca, pantalons blau marí i faixa vermella.

- Banderí: Aquest inici vam fer servir el mateix que duia l'Esbart Anella Daurada de Callús del 1953

- El lloc d'assaig de la colla sardanista fou el Centre Parroquial.

- La sardana "Mirambell": A l'assaig només practicàvem amb la sardana "Mirambell" de Vicenç Bou perquè era la sardana que anava més lenta i s'adaptava més al ritme de les cobles. Era perquè a l'hora dels concursos no ens avancéssim.

- Desplaçaments: Alguns els férem amb autocar juntament amb la Colla Sardanista de Súria.

- Colònia Prat: Un comentari de la gent del públic va ser "Aquests és el primer dia que surten i, de la manera com ballen, no sortiran gaires dies més". I, al cap de pocs anys, hi van guanyar el concurs.

- Aquest comentari el sentiren les mares de dues sardanistes. (en aquesta època les noies no solien sortir soles, sempre havien d'anar acompanyades per persones més grans). Cal dir que només ho feren en aquest concurs.

- Berga: per primera vegada no vam quedar en darrer lloc.

- En principi només havíem de sortir per la Festa Major de Callús. Ens vàrem reunir per veure si continuàvem o deixàvem de ballar, i vàrem decidir continuar.

NOIS DE SÚRIA QUE AJUDAREN LA COLLA.
BARCELONA, 1964.

LA COLLA AMB REFORÇOS SURIENS.
BARCELONA, 1964.

1965

Dansaires

Noies

Carme Frutos, Mercè Claret (+), Concepció Just, Dolors Codina, Teresa Guitart, Mercè Puig (+), Claustre Segués, Consol Pich i Carme Sánchez.

Nois

Ventura Puig (+), Joan Martínez (panadero), Pere Sardans, Joan Badia Cardona, Florenci Bosch, Lluís Arcos (+), Josep Marín, Josep Rosell (+), Joan Crespillo (sardanista surienc), Antoni Sánchez (sardanista surienc) i Antoni Navarro (sardanista surienc).

Poblacions i concursos ballats

Manresa (Festes de la Llum), Solsona, Cardona, Vilanova i la Geltrú, Font Romeu, Colònia Prat (Puig-reig), Callús, Súria, Manresa (Festa Major), Balsareny, Sallent, Avinyó, Barcelona (Poble Espanyol), Berga, Sant Vicenç de Castellet, Terrassa, Sant Fruitós de Bages i Manresa (cloenda).

POBLE ESPANYOL, 1965.

POBLE ESPANYOL, 1965.

FONT ROMEU, 1965.

Dietari 1965

- Estrena de vestits nous de la colla:

Noies: Brusa blanca, faldilla blau marí amb un plisat blanc al capdavall i cinturó blau amb una flor al mig com ornamentació.

Nois: Camisa blanca, pantaló blau marí i faixa blau cel.

- Desplaçaments: Autocar i turismes.

- Solsona: Per primera vegada encertem i repartim correctament la Sardana Reversa.

- Vilanova i la Geltrú: vam començar el concurs amb més d'una hora de retard perquè el ministre de Governació havia de presidir el concurs. Es veu que tenia altres compromisos.

- Balsareny: per primera vegada passem els nostres mestres; els sardanistes de Súria.

- Avinyó: El membre del jurat, senyor Alegre, ens va dir que havíem de sortir sis parelles perquè amb el nivell que havíem assolit millorariem la classificació. A partir d'aquest concurs la colla ja va ballar amb sis parelles.

- Sant Vicenç de Castellet per primera vegada quedem en segon lloc. A partir d'ara les classificacions seran entre el segon i quart lloc.

MANRESA, 1965.

CONCURS DE LA LLUM A MANRESA, 1965.

GALOP, FONT ROMEU. 1965.

1966

ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Mercè Claret, Concepció Just, Consol Pich, Carme Frutos, Dolors Codina, Carme Puig, Elvira Riera (+), Maria Pich, Flora Amigó, Teresa Just, Carme Pey, Agnès Junyent i una sardanista de Sallent.

Nois

Pere Sardans, Lluís Arcos, Joan Martínez, Ambrosio Castilla (+), Manolo Alvarez (+), Florenci Bosch, Jaume Anglarill, Lluís Puig (+), Josep Rossell, Josep Marín i Jordi Pich.

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festa de la Llum) (2n), Terrassa, Manresa (Poble Nou), Colònia Guixaró (2n), Gironella (3r), Navàs (2n), Puig-reig (3r), Callús (1r), Calella, Colònia Pons (2n), Lloret de Mar, Font Romeu, El Miracle (2n), Prat (2n), Castellbell i el Vilar, Santa Maria d'Oló, Santa Coloma de Gramenet, Berga (3r), Sallent (2n), Olesa de Montserrat, Barcelona (Poble Espanyol) (2n), Terrassa i Puig-reig (cloenda) (2n).

MINYONS ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Maria Àngels Pla, Montserrat Castellà, Conxita Capsada, Palmira Font, Dolors Noguera, Conxita Grané i Roser Pich.

Nois

Pere Fons, Ramon Fons, Jaume Gras (+), Pere Utrilla, Joan Tomasa, Joaquim Surinyac i Josep Portella Ribera (+).

Poblacions i concursos ballats

Callús, Sallent, Olesa de Montserrat, Berga i Barcelona (Poble Espanyol).

ANELLA DAURADA I COLLA JOVUNTUT SARDANISTA DE PUIG-REIG.
POBLE ESPANYOL, 1966.

COLLA CALLUSSENCA. POBLE ESPANYOL, 1966.

Dietari 1966

- Desplaçaments: Autocar els més llunyans i turismes els de més a prop.
- Els Sardanistes de Manresa en Lluís Puig i l'Elvira Riera, que ballaven amb la Colla Sardanista Dintre el Bosc de Manresa, van venir a ballar amb nosaltres.
- Manresa (Poble Nou): Fem el 2n lloc per darrere dels de Puig-reig.
- Callús: Fem el primer per primera vegada (cal dir que hi faltaven els de Puig-reig).
- Callús: debuta la Colla Infantil Minyons Anella Daurada (29-05-1966).
- Callús: El concurs es va ballar a la cruïlla entre la Ctra. de Cardona /carrer Dupont i el carrer Montserrat.
- Lloret de Mar: No vam ballar perquè va ploure tot el dia.
- Font Romeu: Vam fer dues colles de 4 parelles perquè així vam tenir doble subvenció econòmica.
- Viatge a Font Romeu: Prop d'Organyà, l'autocar del Santamaria de Súria, es va avariar. Se li va espatllar el palier. Per arranjar-lo era necessari anar a la Seu d'Urgell i trobar un mecànic que li refés la peça. Amb nosaltres viatjava el vicari de Callús, mossèn Antoni Junyent. Aquell dia, tots vam quedar astorats perquè es va presentar a l'autocar vestit de paisà, tot i que portava la sotana en una motxilla. Per anar a la Seu d'Urgell calia fer autoestop i els cotxes no es paraven.

El mossèn, que inicialment anava de paisà, es va posar la sotana i el primer cotxe que va passar ja es va parar i el xofer, que era el Mistela, germà de la nostra dansaire Elvira Riera, va poder anar fins a la capital de l'Alt Urgell per buscar un taller i reparar la peça avariada.

Anava passant l'estona i el xofer no tornava. Se'ns feia tard perquè havíem de diligenciar el passi col·lectiu per passar la frontera, ja que la duana tancava a

les 3 de la tarda. El mossèn va tornar a fer autoestop i un turisme el va acompanyar, juntament amb dos sardanistes, fins a Puigcerdà a fer les diligències corresponents a la duana perquè, quan arribés l'autocar, poguéssim entrar a França. Al cap de 6 hores, l'autocar va poder arrancar i va arribar a Puigcerdà amb l'hora justa per passar la frontera i poder participar en el concurs. Ens vam haver de canviar dins l'autocar. Havíem programat fer nit a Ripoll i l'endemà continuar l'excursió passant per diversos pobles de Catalunya com teníem programat.

- Poble Espanyol: Una ballada recordada per tots els components de la colla. Vàrem fer el 2n, empatats amb els de Puig-reig.
- Classificació General dels Concursos Comarcals. Cloenda a Puig-reig: Segon premi en les sardanes de lluriment. Tercer premi en sardanes revesses. Vam ser guardonats amb el premi a la colla que havia fet més en favor de la sardana.
- No hi ha manera de passar per davant dels de Puig-reig.
- La Colla també organitza els Reis. Actua i organitza els Pastorets.
- El compositor Francesc Juanola ens va dedicar la sardana "Anella Daurada".

TROBADA AMB ELS AMICS EL DIA DEL COMIAT DE PERE SARDANS, POC ABANS DE MARXAR A LA MILI. NADAL, 1966.

GIRONELLA, 1966.

MINYONS ANELLA DAURADA, 1966.

1967

ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Concepció Just, Maria Pich, Dolors Codina, Carme Frutos, Elvira Riera, Consol Pich, Mercè Claret, Carme Puig, Teresa Just, Rosa de Navàs, Noia de Sant Fruitós, M. Àngels (Manresa) i Ramona Serra (Súria).

Nois

Ventura Puig, Jaume Anglarill, Ambrosio Castilla, Florenci Bosch, Josep Pellicer, Lluís Puig, Lluís Arcos, Pere Sardans, Josep Rosell, Antoni Plaza (Súria), Ramon Boixader (Gironella) i Lluís Pellicer (Puig-reig).

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festa de la Llum) (5è), Colònia Guixaró (1r), Gironella (1r), Barcelona, Granollers, Puig-reig (2n), Solsona (1r), Callús, Berga, Colònia Pons (2n), Colònia Viladomiu (3r), Vilada, Gavà (7è), Reus, Vic (8è), Puig-reig (5è concurs regional), Colònia Valls (3r), El Miracle (3r), Castellbell i el Vilar, Terrassa, Santa Maria de Barberà (5è), Colònia Prat (2n), Santa Maria d'Oló (3r), Manresa (Festa Major) (3r), Torà (1r), Sallent (2n), Sant Adrià del Besós (3r), Cervera (3r), Casserres (2n), Barcelona (Poble Espanyol), Barcelona (La Guineueta), Navàs (3r), Terrassa (7è) i Callús (Cloenda Campionat Comarcal).

CLOENDA. CALLÚS, 1967.

MINYONS ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Maria Àngels Pla, Roser Pich, Montserrat Castellà, Palmira Font, Conxita Capsada, Dolors Noguera i Conxita Grané.

Nois

Pere Fons, Ramon Fons, Joaquim Surinyach, Jaume Gras, Joan Tomasa, Josep Portella Ribera i Jaume Ridó.

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festes de la Llum), Gironella, Solsona, Callús, Colònia Pons, Súria, Gavà, Vilada, Vic, Puig-reig, El Miracle, Colònia Prat, Santa Maria d'Oló i Callús (cloenda).

MINYONS ANELLA DAURADA, 1967.

Dietari 1967

- La colla organitza els Reis. Actua i organitza els Pastorets.
- Manresa: Per primera vegada passem per davant dels de Puig-reig. Concurs Regional de la Llum.
- Ens vam relacionar amb el capdanser de les Violetes del Bosc (Sebastià Alba).
- Colònia Guixaró: Per primer cop en un concurs comarcal superem els de Puig-reig.
- Pas de la Caravana de la Sardana de la Ciutat Pubilla: el dia 20 d'abril va passar per Callús la Caravana de la Sardana que procedent de la Pobla de Segur i que es dirigia cap a Olot. Va fer una petita parada d'un quart d'hora. Se li va retre un petit homenatge.
- Callús: 21 de maig 1967. Primer Concurs Regional al camp de futbol amb la participació de 37 colles sardanistes entre elles les millors de Catalunya. Va guanyar el Concurs la Colla Sardanista "Violetes de Bosc" de Barcelona.
- Últimament, es donava la coincidència que la colla Dintre el Bosc ens passava en els concursos comarcals i nosaltres els superem en els concursos regionals. Créiem que el jurat afavoria a la Colla Dintre el Bosc en els concursos comarcals.
- Excursió de 3 dies a València.
- Reus: La primera vegada que ballem fora de la província de Barcelona.
- Torà: En Lluís Arcos, que treballava a Torà, va formar una colla sardanista i ens va convidar a participar en el concurs celebrat en aquest poble. Vam ballar fora de concurs perquè era un concurs de les terres lleidatanes. Vam apadrinar la nova colla local.
- Cervera: Primera ballada oficial a la província de Lleida.
- Girona: Primera ballada a la província de Girona. Anàvem 5 parelles i ens van passar totes les colles que ballaven amb 6 parelles.
- Pressupost de la Colla Sardanista Anella Daurada. Any 1967: 190.197 pessetes
- Callús (cloenda): Organitzem i patrocinem la Cloenda del Campionat Comarcal de Colles Sardanistes. El president de l'Obra del Ballet Popular ens va felicitar per l'organització de la Festa i ens diu que li va agradar la manera que teníem d'interpretar la sardana. Ho deia perquè la feiem amb molts matissos seguint la música i molts canvis "d'aire", i la resta de les colles només en feia quatre o cinc (una mica de ritme, aire, sal petit i salt fort). Amb això, vam ser innovadors malgrat que a vegades els jurats ens recomanaven que no fessim tantes variacions. Actualment, les colles en fan continuament (és un no parar).
- Programa de la cloenda: Concurs de Sardanes al Camp de Futbol, Dinar de Germanor a la Sala de Ball del Cafè Calsina servit per la Fonda Oliva, amb 200 persones (preu del dinar 125 pessetes) i Festival Folk-lòric al Cinema Ideal amb la participació de: Cobla Bages (concert de sardanes), Orfeó Manresà (cant coral) i Esbart Manresà (ballets tradicionals catalans).
- Classificació General Final: Lluïment (3r), Sardana Reversa (2n).

CONCURS REGIONAL AL CAMP DE FUTBOL. CALLÚS, 1967.

1968

Dansaires

Noies

Mercè Claret, Carme Frutos, Carme Puig, Elvira Riera, Dolors Codina, Teresa Just, Maria Pich, Francesca Sagués, Consol Pich i una noia de Puig-reig.

Nois

Josep Pellicer, Jaume Anglarill, Florenci Bosch, Ambrosio Castilla, Rossend Circuns, Francisco Narvaez, Gerard Hermoso (+), Antoni Montiel, Pere Sardans, Josep Rosell, dansaire de Dintre el Bosc, Berga i Lluís Pellicer (Puig-reig).

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festa de Llum) (8è), Manresa (Poble Nou) (2n), Gironella (2n), Barcelona (Portal de l'Àngel), Barcelona (Plaça Catalunya), Balaguer (7è), Solsona, Callús (comarcal) (4t), Sant Sadurní d'Anoia, Granollers (6è), Puig-reig (1r), Santa Maria d'Oló (Regional) (2n), Berga (Regional) (8è), Colònia Viladomiu (3r empatats amb el segon), Vilada (2n), Tarragona (6è), Torroella de Montgrí, Viladomiu Vell (2n), Puig-reig (bosc del Lladó) (regional (6è), Súria (2n), Sant Julià de Cerdanyola (2n), Santpedor (Santa Anna de Claret) (2n), Colònia Vidal (2n), Colònia Valls (2n), El Miracle (1r), Colònia Rosal (1r), Manlleu, Colònia Prat (2n), Castellbell i el Vilar regional) (4t), Santa Coloma de Queralt, Santa Maria de Barberà (6è), Sant Fruitós de Bages (1r), Santa Coloma de Gramenet, Manresa (Festa Major) (6è), Súria (regional), Sallent (3r), Sant Adrià del Besòs (4t), Cervera (6è), Tarragona, Barcelona (Poble Espanyol) (7è), Colònia Pons (3r) i Navàs (Cloenda).

POBLE ESPANYOL, 1968.

CALLÚS, 1968.

Dietari 1968

- Desplaçaments: Furgoneta del Senyor Hilario de Manresa i Cotxe Turisme (600 d'En Josep Marín).
- Molins de Rei: Vam donar el cop per l'explicació que van fer Ràdio Nacional i el diari Tele/Estel de la Colla Sardanista de Còrdova que va formar el nostre dansaire Josep Rosell per participar en un festival de la Universitat Laboral de Còrdova, on ell estudiava
- Barcelona: Viatge amb el tren.
- Barcelona (plaça de Catalunya): Dansaires de les Violetes del Bosc ens comenten que el jurat ens ha fet una mala passada.
- Balaguer: En un principi se'ns classifica en 38è lloc, però, a l'anar a reclamar la puntuació, el jurat va veure que s'havia equivocat de 100 punts en sumar. Vam fer el 7è a 6 punts del 4t.
- Balaguer: Viatge amb 3 cotxes (Lluís Pich, Josep Marín, Jaume Anglarill). A la tarda, per completar el dia, vam anar al Pantà de Camarassa.
- La sardana "Port de Llançà" de Ricard Viladesau: Aquesta sardana era molt interpretada en els Concursos i li vàrem posar una lletra dedicada a uns quants sardanistes de la colla.
- Sant Sadurní d'Anoia: Ballem per primera vegada amb La Principal de la Bisbal. Acostumats a ballar amb la Cobla Bages no sabíem seguir-la o potser era perquè portàvem bastants dansaires nous. Van debutar 4 dansaires (una tercera part de la colla).
- Berga: Concurs número 100 de la Colla. En Francesc Canela (jurat) ens ha dit que potser havíem quedat massa enrere.
- Torroella de Montgrí: En tornar, els 2 cotxes (Hilario i Josep Marín) no vam sortir plegats. Havíem quedat que ens trobaríem a l'entrada de Girona. No ens vam trobar. Els de la furgoneta van esperar molta estona, però els del 600 van passar per una altra carretera i no van coincidir. Els del 600 van arribar a la una de la nit i els de la furgoneta ho feren passades les 3 de la matinada. Empipada general.
- Colònia Rosal: Al matí vam fer una fontada amb els de Gironella.
- Súria: Torna visita. Fontada a Antius amb els de Gironella.
- Navàs: Vam marxar de Callús amb la intenció de no ballar per falta de balladors. El membre del jurat, Francesc Canela, ens va amenaçar que si no ballàvem perdríem el primer premi de la Classificació General. Vam haver de tornar a Callús a buscar els vestits i vam ballar 5 parelles amb l'ajuda de Lluís Pellicer (Puig-reig) i un noi de Berga.
- Durant uns quants anys col·laborem amb la Comissió de la Festa Major en l'organització de la Festa Major del Poble.
- Classificacions generals finals:
Sardanes de Lluïment: Anella Daurada, primer premi.
Sardana Reversa: Anella Daurada, segon premi.

SANT ADRIÀ DEL BESÒS, 1968.

1969

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festes de la Llum), Manresa (Poble Nou) (2n), Gironella, Manresa (Col·legi Oms i de Prat) (4t), Martorell, Solsona, Berga, Hospitalet de Llobregat, Viladomiu Nou, Santpedor (3r), Súria (3r), Navarres (3r), Viladomiu Vell (2n), Santpedor (Santa Anna de Claret (1r), Callús (3r), Colònia Valls (2n), El Miracle (3r), Colònia Rosal (1r), Colònia Prat (2n), Manlleu, Castellbell i el Vilar (7è), Sabadell, Santa Maria de Barberà, Igualada, Artés (1r), Sallent (3r), Barcelona (Poble Espanyol) i Súria (cloenda).

Dansaires

Noies

Dolors Codina, Mercè Claret, Carme Puig, Teresa Just, Maria Pich, Anna Sardans, Mercè Duarri, Laura Bosch i Maria Badia (+)

Nois

Josep Pellicer, Jaume Anglarill, Plácido Cruz, Antoni Montiel, Gerard Hermoso, Pep Badia, Joaquim Surinyach, Elici Ortiz, Joan Lladó (+) i Joan Badia (+).

Dietari 1969

Desplaçaments: Furgoneta del Senyor Hilario i amb turismes petits.

1970

GIRONELLA, 1970.

1970

ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Carme Puig, Dolors Codina, Francesca Sagués, Maria Pich, Mercè Duarri, Teresa Just, Roser Pich, Maria Badia, Lluïsa Codina i Laura Bosch

Nois

Elici Ortiz, Florenci Bosch, Pep Badia, Joaquim Suriñach, Antoni Montiel, Gerardo Hermoso, Joan Lladó, Josep Hermoso, Josep Rossell, Pere Sardans, Pere Grané i Lluís Puig.

COLLA CALLÚS SOMRIU

Dansaires

Noies

Ana Sardans, Maria Àngels Ridó, Laura Bosch, Lluïsa Codina, Maria Badia, Roser Pich, Maria Àngels Pla, Elvira Riera, Dolors Junyent, Conxita Grané, Teresa Just, Dolors Codina, Maria Pich, Francesca Sagués, Agnès Junyent, Dolors Sala Baraldés i Lourdes (noia de Palà).

Nois

Isidre Grané, Joan Badia Pujol, Joan Lladó, Joan Tomasa, Josep Portella Ribera, Jordi Pich, Lluís Puig (Manresa), Plàcid Calmet, Josep Hermoso, Pere Sardans, Isidre Badia Pujol i Florenci Bosch.

Es va crear la colla Callús Somriu perquè servís de planter de l'Anella Daurada. I així, poder ballar tothom.

En molts concursos, hi havia intercanvis de dansaires segons conveniència.

PETITS I EIXERITS. GIRONELLA, 1970.

MINYONS ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Anna Teixidó, Genoveva Pey, Lourdes Rubí, Lúdia Collillas, Ester Comas, Montserrat Badia, Elisenda Baldomà, Marta Teixidó, Gemma Santasusana, Anna Ferrer (+), Montserrat Borrelles, Teresa Tomasa i Immaculada Ridó.

Nois

Jordi Fons, Moisès Feliu, Ramon Gras, Josep Borrelles, Josep Rubí, Joan Ridó, Josep Baraldés, Eduard Fenoy, Josep Badia Calsina, Pepito Feliu, Joan Prat Pey, Josep Castells i Fernando Rodríguez Prieto.

COLLA PETITS EIXERITS I PETITS CALLUSSENS

Dansaires

Noies

Amàlia Badia, Marina Serra, Marta Teixidó, Elisenda Baldomà, Montserrat Badia, Teresa Tomasa, Marisol del Arco, Anna Teixidó, Carme Botifoll, Rosa Maria Mas i Glòria Santasusana.

Nois

Pepito Feliu, Josep Ginestà, Eusebi Martínez, Josep Baraldés, Jaume Castellà, Joan Prat Pey, Eduard Fenoy, Josep Rubí i Josep Prat Mas.

Alguns d'aquests dansaires tant podien ballar amb els Minyons Anella Daurada com amb els Petits i Eixerits.

Pel concurs de Callús, es va formar una cinquena colla per poder ballar tots els dansaires menuts.

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (festa de la Llum), Manresa (Poble Nou) (1r), Gironella (2n), Balaguer, Barcelona (Plaça Catalunya), Martorell, Figueres, Granollers, Sallou (4t), Torredembarra (7è), Cardona (1r), Berga (5è), Viladomiu Nou (2n), Vilada (3r), Reus (8è), Torroella de Montgrí, Súria (3r), Vic, Navarcles, Lloret de Mar, Colònia Valls (3r), El Miracle (2n), Colònia Prat (3r), Cubelles (4t), Igualada, Manresa (Festa Major) (4t), Callús, Artés (3r), Sallent (2n), Barcelona (Poble Espanyol), Tarragona, Colònia Pons (3r) i Berga (cloenda) (2n).

Concursos on van participar 2 Colles de Callús

Manresa (Festes de la Llum) (1 de març), Manresa (Poble Nou) (19 de març), Figueres (7 de maig), Berga (24 de maig), Vilada (24 de juny), Reus (29 de juny), Vic (12 de juliol), Navarcles (17 de juliol), Lloret de Mar (18 de juliol), Manlleu (14 d'agost), Cubelles (16 d'agost), Igualada (22 d'agost), Manresa (Festa Major) (30 d'agost) i Callús (6 de setembre).

Concursos on van participar 3 Colles de Callús

Barcelona (Plaça de Catalunya) (26 d'abril), Martorell (1 de Maig), El Miracle (9 d'agost), Colònia Prat (15 d'agost) i Berga (cloenda).

Concursos on van participar 4 Colles de Callús

Gironella (12 d'abril), Cardona (18 de maig), Viladomiu Nou (7 de juny) i Súria (11 de juliol).

CALLÚS SOMRIU. GIRONELLA, 1970.

COLLA INFANTIL DE CALLÚS. GIRONELLA, 1970.

Dietari 1970

- Desplaçaments: Autocar de Santpedor (22 o 35 places) i turismes.
- Sufragi desplaçaments: Vàrem establir la norma que quan anéssim als Concursos Comarcals pagaríem 25 pessetes i els Concursos Regionals 50 pessetes.
- Manresa: Debut de la Colla Callús Somriu (3 de març 1970)
- Gironella: Debut de les Colles Infantils Minyons Anella Daurada (segona etapa) i Petits i Eixerits (12 d'abril 1970).
- En Ramon Canela (jurat) ens vingué a demanar-nos si teníem alguna queixa del resultat de la classificació del concurs.
- Parada i venda de Llibres per Sant Jordi.
- Balaguer: Concurs molt mal organitzat. Es comença tard, es tarda molta estona a donar la classificació. Vam arribar a Callús a les 6 de la matinada i, a les 9 del matí, es marxà a ballar a Barcelona.
- Torredembarra: Per primera vegada passem a la Colla Rosa d'Abril de Barcelona.
- Berga: Callús Somriu ha encertat i repartit correctament la sardana Revessa.
- Súria: Vam fer una barreja de Dansaires de l'Anella Daurada i Callús Somriu per demostrar al jurat que estem descontents de les puntuacions que donen.
- Vic: Concurs regional. No vam anar al concurs comarcal de Viladomiu per demostrar el nostre malestar amb el jurat.
- Navarres: Prova al Jurat per demostrar que només es fixen en el vestuari de les colles. Anella Daurada i Callús Somriu ballen amb els vestits intercanviats. L'Anella Daurada queda per davant de Callús Somriu.
- Lloret de Mar: No vam anar al concurs comarcal de Puig-reig (bosc del Lladó).
- El Miracle: La Teresa Just i la Maria Pich tenien el costum d'arribar tard a l'hora de marxar i de tornar. Cansats d'aquest fet es va dir que marxaríem a l'hora acordada. Resulta que dos dansaires de puntualitat extrema es varen torbar i no se'ls va esperar. Aquests eren En Josep Pellicer i En Pep Badia que varen tornar del Miracle amb els de Súria.
- Callús: 6 de setembre de 1970. 2n Concurs Regional amb la participació de 20 colles. A la plaça de l'Ajuntament. Nosaltres vam ballar a fora de Concurs. Vam sortir 5 colles de Callús: Anella Daurada, Callús Somriu, Minyons Anella Daurada, Petits i Eixerits, Petits Callussencs
- Com que no ens enteníem amb l'Agrupació Manresana de Folklore, vam prescindir d'ells per organitzar el Concurs Regional. El Jurat era de la Unió de Colles Sardanistes. En Ramon Canela, de l'Agrupació molt empipat. Un altre membre del jurat de l'Agrupació Manresana, En Manel Parella ens va fer saber que estaven molestos.
- Callús: En el concurs celebrat al poble el 6 de setembre, van participar-hi cinc colles locals.
- Sallent: L'"Agrupació Manresana de Folklore" ens va demanar per tenir un canvi d'impressions davant la postura que havíem adoptat.
- Tarragona: Avui hi havia concurs comarcal a Sallent (El Lleó) que tampoc hi vàrem participar.
- Berga: Cloenda: El nostre dansaire Florenci Bosch li concediren el premi de reconeixement al mèrit sardanista comarcal.
- Organització de les caramelles: A finals dels anys 60 el Cor "Els Bons Companys" deixa d'actuar i el mateix temps d'organitzar les caramelles. Hi hagué un petit període de temps que no es trobava ningú que es fes càrrec d'organitzar aquesta festa tan ancestral al nostre poble. Fou llavors quan la colla sardanista "Anella Daurada", va decidir organitzar-les durant els anys 1970 i 1971. Com que la colla estava prou capficada a assajar sardanes per participar en concursos i també estava molt ocupada en organitzar diverses activitats culturals va buscar qui es posés al davant per organitzar la Festa de Pasqua. Aquests foren En Fèlix Badia (+) i Domènec Comas. Ells dos agafaren tota la direcció de la festa, ajudats per la colla sardanista. Com a fet destacable, fins aquest any hi havia el costum de donar un ram gros, el que tiraven els ballesters, a les famílies més benestants del poble, i a les altres famílies se'ls donava un ram petit. Al participar la colla en l'organització de festa es va decidir que a totes les famílies del poble se'ls hi donaria el ram gros.

1971

ANELLA DAURADA

Dansaires

Noies

Teresa Just, Dolors Codina, Maria Pich, Maria Badia, Carme Puig, Roser Pich, Mercè Duarri, Lluïsa Codina, Laura Bosch, Francesca Sagués, Maria Badia, Anna Cervantes i Dolors Codinach.

Nois

Pep Badia, Joaquim Surinyach, Joan Badia, Elici Ortiz, Florenci Bosch, Isidre Grané, Jaume Anglarill, Josep Pellicer, Pere Mañé, Josep Rosell, Josep Hermoso i Joan Lladó.

CALLÚS SOMRIU

La colla Callús Somriu va deixar d'actuar de manera habitual perquè els sardanistes més joves passaren a formar part de l'Anella Daurada. Els més veterans deixaren de ballar, no obstant i això, quan hi havia suficients dansaires encara sortien les dues colles.

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei, Manresa (Festa de la Llum), Manresa (Poble Nou), Sabadell, Balaguer, Sant Feliu de Llobregat, Granollers, Cardona (1r), Torredembarra, Viladomiu Nou, Mataró, Vilada, Reus (4t), Capellades, Súria, Vic, Puig-reig (bosc del Lladó), Colònia Valls (1r), Sant Fruitós de Bages (1r), Vilanova i la Geltrú, Manlleu (7è), Navarces (2n), Colònia Prat (2n), Castellbell i el Vilar (7è), Manresa (Festa Major), Sant Adrià del Besòs, Tarragona, Barcelona (Poble Espanyol), Colònia Pons, Callús (10 d'octubre), Caldes de Montbuí, Terrassa, Banyoles, Manresa (cloenda) (2n), Arenys de Munt i Mataró.

COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA.

Dietari 1971

- Parada i venda de Llibres per Sant Jordi.
- Comprem un cotxe: Per no dependre de la furgoneta adquirim un cotxe antic (8/9 places) de segona mà, matrícula M-95.342 per 5.000 pessetes i d'aquesta manera teníem solucionats els desplaçaments per assistir als concursos (bategem el cotxe amb nom de Mustang). Els viatges ens sortien més econòmics perquè només hauríem de pagar la benzina. Amb el cotxe adquirit ens desplaçàvem per tota la comarca i a alguns concursos regionals. En el desplaçament a Vic el Mustang se'ns va parar en una petita pujada que hi ha abans d'arribar a la Plaça Major i un guàrdia urbà ens va ajudar a empentar-lo per treure'l de via pública. A Salou -quan marxàvem i érem el Pla dels Vinyats, el Mustang va començar a treure fum per la part del davant interior i, mentre en Jaume Anglarill, que era el xofer, intentava arranjar-ho van passar els motoristes i per sort no ens van dir res. Casserres, lloc on vam deixar el cotxe perquè es va avariar definitivament. Així, amb aquest cotxe de 8/9 places i amb un turisme la colla es podia desplaçar a tots els concursos.
- Sabadell: Concurs molt llarg (més de 3 hores). Vam marxar sense ballar la sardana de Germanor.
- Balaguer: No vam ballar perquè va ploure tot el dia.
- Classificació General Sardanes de Lluïment del Campionat de Catalunya (21è de 58 colles). Ens vam classificar per participar en el Grup Bàsic (primer nivell) del Campionat de Catalunya.
- Barcelona (Poble Espanyol): Ens van entrar a l'auto-car i ens van robar tot el vestuari. El més disgustat fou en Pere Mañé (aficionat pessebrista) perquè se li varen emportar unes figures del pessebre que havia comprat i li havien costat uns quants calerons.
- Nou vestuari: A causa del robatori dels vestits durant uns quants concursos les noies van haver de ballar amb els vestits de caramelles: brusa blanca i faldilles florejades. Els nois ho tinguérem més fàcil perquè de pantalons blau marí tots en teníem a l'armari
- El nou vestuari fou com l'anterior només canviant la tira del plisat blanc del capdavant de les faldilles de les noies per figures espirals al mig de la faldilla.
- Canvi de president a l'Agrupació Manresa de Folklore: Va entrar com a president, el Senyor Francesc Soler i Mas i es van acabar totes les diferències que teníem amb l'Agrupació Manresana de Folklore. Vam sintonitzar ràpidament amb la seva filosofia que era gairebé com la nostra.
- Es va nomenar el dansaire Joan Badia i Pujol com interlocutor entre l'Agrupació (colles comarcals) i La Unió de Colles Sardanistes de Catalunya (concursos regionals).
- Convidats a participar en un Col·loqui Sardanístic a Lloret de Mar entre l'Agrupació Sardanista de Lloret, Agrupació Manresana de Folklore i Anella Daurada.
- Vam proposar, i se'ns acceptà, el canvi d'ordre de celebració dels concursos comarcals. Fins el present l'ordre era el següent: Galop, Sardana de Lluïment, Sardana de Lluïment, Sardana Reversa, Sardana de Germanor, Sardana pel Públic i a partir d'aquest moment fou: Galop, Sardana de Lluïment, Reversa (es tenia més estona per descansar), Sardana de Lluïment, Sardana de Germanor (era el repicó de la segona Sardana de Lluïment), 2 Sardanes pel Públic (el públic assistent als concursos podia ballar dues sardanes).
- Preludi de les Festes de Tardor.
- Vam voler emplenar els actes de la nostra festa anyal (la festa de la colla sardanista) amb celebracions més culturals i folklòriques per diferenciar la programació més lúdica de la Festa Major.
- El 10 d'octubre de 1971 la Colla sardanista organitza el seu Concurs Comarcal de Colles Sardanistes i un reguitzell d'actes per emplenar el dia. Els actes programats aquest any foren: dia 9 d'octubre; al vespre Foc de Camp (va ploure i el vàrem celebrar al Local del Sindicat, avui Casal del Poble). L'endemà, dia 11 d'octubre, al matí; Missa de Campanya al Camp de Futbol, xocolatada, animació per la mainada. A la tarda, Concurs Comarcal de Sardanes i recital de música amb Els Esquirols.

1972

Dansaires

Noies

Roser Pich, Teresa Just, Lluïsa Codina, Mercè Duarri, Maria Pich, Maria Badia, Maria Comas, Dolors Codina, Natàlia Serra, Cecília Comas i Dolors Codinach.

Nois

Jaume Anglarill, Josep Pellicer, Elici Ortiz, Joaquim Surinyach, Joan Lladó, Pere Grané, Florenci Bosch, Pep Badia, Joan Badia Pujol, Josep Codinach i Josep Comas.

Poblacions i concursos ballats

Molins de Rei (8è), Manresa (Festes de la Llum), Manresa (Poble Nou), Sant Feliu de Llobregat, Òdena, Martorell, Granollers, Salou, Cardona, Viladomiu Nou, Mataró, Vilada, Vic, Súria, Puig-reig (bosc del Lladó), Sant Fruitós de Bages, El Miracle, Manresa (Festa Major), Manlleu, Navarces, Matadepera, Manresa, Espluga de Francolí, Santa Coloma de Gramanet, Sant Adrià del Besòs, Lleida, Cervera, Tarragona, Barcelona (Poble Espanyol), Caldes de Montbuí, Callús (Festes de Tardor), Sabadell, Arenys de Munt i Cardona (cloenda) (1r).

Colles

L'Anella Daurada va participar en un total de 35 concursos. En alguns concursos estaven acompanyats indistintament per Callús Somriu", "Minyons Anella Daurada" i "Petits i Eixerits".

COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA.

Dietari 1972

- L'any 1972 fou la temporada més exitosa de la Colla Sardanista Anella Daurada.
 - Participació en 35 concursos (comarcals i regionals) i, en molts d'ells, hi participaven amb les colles: Callús Somriu, Minyons Anella Daurada i Petits i Eixerits.
 - En els Concursos Regionals formaven part del grup de les millors colles de Catalunya (Concursos Bàsics) mantenint-nos en aquesta categoria per la propera temporada.
 - Coral Aquitaine de Burdeus: El 26 d'agost Organitzem un Concert de Cant Coral a l'Església Parroquial amb aquesta Coral Francesa. Els Cantaires es queden a dormir per les cases dels sardanistes.
 - Parada venda de llibres per Sant Jordi.
 - Festes de Tardor: Vàrem anomenar amb aquest nom la celebració del Concurs de Sardanes que organitzàvem anualment. Per desmarcar-nos dels actes lúdics de la Festa Major (sobretot ball) vam vestir aquesta diada amb uns actes dedicats a la cultura catalana.
 - El programa de l'any 1972 fou el següent: dissabte, 14 d'octubre, Conferència sobre La Música de Sardana; diumenge, 15 d'octubre; Xocolatada, Ballets Regionals, Concurs Comarcal de Sardanes, Recital de la Cançó Catalana a càrrec de Raimon (gran èxit de públic, (400 persones), algunes d'elles hagueren d'anar a seure dalt de l'escenari al voltant del cantautor.
 - Premis aconseguits en la cloenda comarcal celebrada a Cardona:
 - 1r. Premi de Sardanes de Lluïment del Campionat Comarcal.
 - 1r. Premi de Sardanes Reveses del Campionat Comarcal
 - 1r. Premi a la colla amb més activitat sardanista.
 - 1r. Premi a la colla amb més activitat Cultural.
- Joan Badia Pujol premi a la millor tasca cultural.
- Dolors Codina, premi Francesc Juanola en reconeixement a la millor tasca individual sardanista de la comarca. La Dolors és la persona que ha ballat més concursos en la història de l'Anella Daurada.
- Premis de la Unió de Colles Sardanistes de Catalunya: 12è classificat del Campionat de Catalunya i ens mantenim en el Grup d'Honor de Catalunya).
 - 1r premi de Catalunya a la colla que havia fet més per la Sardana i la cultura.
 - Organització de la Festa Major: Envelat en el solar conegut com el pati del Miqueló. Destacant el Concert de Cant Coral per l'Orfeó Lleidatà, Orquestres Mare Nostrum, Cobla Barcelona i els dos conjunts musicals de Callús "Rítmic Grup" i "Seyson Club", Putxinellis, "La Claca" i Sarsuela "La del manajo de Rosas".
- Una estona abans de fer la representació de la sarsuela va fer el típic patac d'estiu. Per sort va parar de ploure una estona abans, però les cadires estaven molt molles. Per poder fer l'espectacle acudírem a la fàbrica del Cortès per veure si ens podien deixar plàstics -accediren sense posar-hi cap pega- per posar sobre de les cadires i, així, poder celebrar la representació musical.
- Resum econòmic de la Festa Major:
 - Despeses 260.455,50 pessetes
 - Entrades 295.287,50 pessetes
 - Benefici 34.832 pessetes.

COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA.

1973-1974

Dansaires

Noies

Dolors Codina Riera, Natàlia Serra, Cecília Comas, Dolors Codinach, Maria Pich, Teresa Just, Dolors Codina Bonvehí (+), Anna Cervantes, Lluïsa Codina, Conxita Grané, Montserrat Soler, Emília Capsada, Rosa Ginestà i Sión Capsada.

Nois

Josep Pellicer, Jaume Anglarill, Isidre Badia, Albert Alvarez (+), Josep Codinach, Josep Comas, Joan Ridó, Joan Tomasa, Francesc González (Quico), Florenci Bosch, Plàcid Calmet, Joaquim Surinyach, Pere Grané i Josep Portella Ribera

COLLA SARDANISTA CALLÚS SOMRIU.

Poblacions i concursos ballats

Any 1973

Molins de Rei, Manresa (Festa de la Llum), Manresa (Poble Nou), Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Balsareny, Ódena, Martorell, Lleida, Granollers, Cardona, Sant Sadurní d'Anoia, Sant Joan de Vilatorrada, Viladomiu Nou, Viladomiu Vell, Vic, Súria, Capellades, Sant Fruitós de Bages, El Miracle, Manlleu, Navarces, Igualada, Sant Àdria del Besós, Barcelona (Poble Espanyol), Colònia Pons, Callús (Festes de Tardor), Terrassa, Arenys de Munt i Mataró.

Any 1974

Manresa (Festa de la Llum), Manresa (Poble Nou), Ódena, Cardona (darrer concurs que participà la colla sardanista Anella Daurada).

COLLA SARDANISTA ANELLA DAURADA I CALLÚS SOMRIU.

Dietari 1973-1974

- Petició per proclamar Callús Ciutat Pubilla de la Sardana 1974: Animats i esperonats per l'èxit obtingut l'any 1972, vàrem enviar a l'Obra del Ballet Popular (entitat organitzadora de Ciutat Pubilla) la petició perquè Callús fos Ciutat Pubilla de la Sardana 1974 -amb motiu de la celebració del 10è aniversari de la Colla Sardanista- amb l'aval corresponent de l'Ajuntament. Hi vam entrar amb desavantatge perquè l'"Agrupació Sardanista d'Igualada" havia pressionat molt a l'Obra del Ballet Popular per ser ciutat pubilla l'any 1973. Aquesta sol·licitud els hi fou denegada perquè seguien un ordre rotatori per províncies i aquest any els pertocava fer-lo a la província de Tarragona.

Igualada continuà insistint amb més força que mai per ser-ho el 1974 i, aquesta vegada, es valgueren de la influència del Pare Abat de Montserrat, dom Cassià Maria Just, fill d'Igualada, per aconseguir-ho. Almenys això és el que va arribar a les nostres orelles.

L'Obra del Ballet Popular quan ens va comunicar que havien escollit Igualada ens digueren que "A l'hora de la votació tenien al cap i cor el nom de Callús, però...".

Fos pel que fos, ens vàrem quedar sense poder ser Ciutat Pubilla de la Sardana.

- Sant Feliu de Llobregat: A causa de la mala entesa i rivalitat que hi havia entre l'Agrupació Manresana de Folklore i la Unió de Colles Sardanistes de Catalunya, abans de començar el concurs, el president de la Unió va convocar una reunió a totes les colles. El motiu era per dir-nos que la colla que anés al concurs de Balsareny que organitzava l'Agrupació Manresana de Folklore (en aquesta època hi havia molt mala relació entre Barcelona i Manresa) quedarien desqualificades per participar en el Campionat de Catalunya. Nosaltres, els de l'Anella Daurada, vam agafar la paraula i argumentàrem que els de Balsareny no tenien cap culpa que se'ls hi fes aquest boicot; que això no era l'esperit sardanista que pregonaven, i que per descomptat, passés el que passés, nosaltres aniríem a Balsareny. Aquest raonament va ser defensat pel capdancer de "les Violetes del Bosc" i els de la Unió retiraren la proposta que havien fet.

No sabrem mai que hauria passat si la Colla Violetes del Bosc no dona suport a la nostra proposta. El Concurs de Balsareny es va celebrar amb tota normalitat. Hi participaren una trentena de colles sardanistes i el concurs fou puntuable pel campionat de Catalunya.

- Festes de Tardor: Programa d'actes: divendres 12 d'octubre 1973; Cercavila per les Majorets de Callús, Sardanes, Jocs de Ciutat; dissabte 13 d'octubre, concert de Cant Coral per l'Orfeó Bergada; diumenge 14 d'octubre; xocolatada, Festival Infantil, Concurs Comarcal de Sardanes, Recital de la Cançó Catalana a càrrec de Lluís Llach i Joan Isaac
- La colla sardanista torna a organitzar la Festa Major: A causa de l'experiència de la pluja de l'any anterior l'envelat el vam fer a la nau del sindicat, ara Casal del Poble, i així ens salvàvem de la pluja. Exposicions, Cine/Fòrum; dimecres 18 de juliol, Concert de Cant Coral amb la Coral Cardonina; dissabte; 21 de juliol, 3 sessions de Cinema Infantil, Recital de Cançó amb la Trinca i els Esquirols; diumenge; 22 de juliol, Concurs de Pintura Ràpida, Certamen Comarcal d'Ocells, Cercavila per les Majorets de Callús, Sardanes, Partit de Futbol, Ball de Tarda Serenata, Ball de Nit per l'Orquestra Rosaleda i Club Virginia; dilluns, 23 de juliol, Gimcana Motorística, Audició de Sardanes, Vodevil "Les filles del meu papà" companyia Joan Maragall de Barcelona, Ball de Nit per l'Orquestra Triomfal d'Igualada; dimarts, 24 de juliol, Ball de Revetlla; dimecres, 25 de juliol, Partit de Futbol i Audició de Sardanes.
- Activitats no sardanistes que durant aquests anys va organitzar la Colla Sardanista Anella Daurada (sobre-tot a partir de l'any 1970 fins al 1973):

Organització dels Concursos Comarcals i Regionals, Audicions de Sardanes, Pastorets, Festa dels Reis (algun any amb la repartició dels regals amb escales pels balcons de les cases), Caramelles de Callús, Conferències (cal destacar el reconegut escriptor Josep Vallverdú, Josep Oliveres, qui més tard fou catedràtic de la Universitat de Tarragona i altres), Sessions de Cine Fòrum, Publicació de la Revista "Callús", Venda de Llibres per Sant Jordi, Festa Major, creació de les Festes de Tardor, Concerts de Cant Coral (Orfeó Lleidatà/Coral Cardonina/Orfeó Berguedà/Coral Aquitaine de Bordeus), Concerts de Nadales (llavors Coral Joventut Sardanista de Puig-reig, ara Polifònica de Puig-reig), Projeccions de Diapositives de les expedicions a l'Orient Mitjà i Groenlàndia (Centre Excursionista de la Comarca del Bages de Manresa), Cursets de Català, Recitals de la Cançó Catalana (Els Esquirols/La Trinca/Raimon/Joan Isaac/Lluís Llach), Ballets a càrrec de l'Esbart Manresà) i Festivals Infantils.

EPÍLEG

TOT TÉ UN FINAL

El fet de no aconseguir l'organització de Callús Ciutat Pubilla de la Sardana 1974 va desmoralitzar i desmotivar els sardanistes més antics i de més edat.

D'altra banda, els més grans s'havien posat a festejar, cosa que solia ser motiu de deixar la colla, sobretot si la parella no era sardanista.

A més, els joves que estaven amb edat d'estudiar, tasca que els ocupava molt temps i, per tant, no podien dedicar tanta estona a l'assaig, també optaven, per aquesta causa ben lògica, per deixar la colla.

A més, era difícil que la colla continués perquè, per les raons que siguin, la vida havia canviat lleugerament i hi havia més distraccions, costava de trobar joves que volguessin ballar sardanes. Per la segona Pasqua de 1974, a Cardona, es va ballar el darrer concurs de la colla sardanista.

Més endavant, el juny de 1974, es va optar per dissoldre la Colla Sardanista "Anella Daurada".

1994

- 29 de maig de 1994:
30è aniversari de la colla sardanista Anella Daurada.
- Programa d'actes:
Exposició de trofeus, fotografies i documents de la colla.
Audició de Sardanes per la Cobla "Ciutat de Terrassa" amb l'estrena de la Sardana "Sardanistes de Callús" del Mestre Antoni Albors (en la partícula hi fa constar la següent dedicatòria "A tots els sardanistes de Callús recordant els millors anys de la meua joventut viscuts en aquest estimat poble de Callús").
Dinar de Germanor.

La colla sardanista Anella Daurada es va retirar havent participat en 301 concursos. La colla Callús Somriu, 39; Minyons Anella Daurada, 42; Petits i Eixerits, 6, i Petits Callussencs, 1.

CELEBRACIÓ DEL 30è ANIVERSARI DE L'ANELLA DAURADA, 1994.

HISTÒRIA

60è ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DE LA COLLA ANELLA DAURADA DE CALLÚS

Dates més significatives

13 de juny de 1964:	Primer assaig
15 d'agost de 1964:	Debut a la Col·lònia Prat
16 de maig de 1965:	S'encerta per primera vegada la sardana revessa, a Solsona
29 de maig de 1966:	A Callús es guanya per primera vegada un concurs Comarcal Presentació de la Colla Infantil "Minyons Anella Daurada"
2 d'octubre de 1966:	2n. lloc al Concurs Regional del Poble Espanyol
21 de maig de 1967:	S'organitza a Callús un Concurs Regional amb la participació de 36 colles
5 de novembre de 1967:	Callús. Celebració de la cloenda del campionat Comarcal
Temporada 1967:	12è lloc al Campionat Regional de Colles
19 de maig de 1968:	2n. Concurs Regional de Colles Sardanistes a Callús
Temporada 1968:	Es guanya el Campionat Comarcal de Colles
Anys 1970-72:	L'Agrupació Manresana de Folklore premia a sardanistes de la nostra colla per a la millor activitat individual a favor de la sardana
1 de març de 1970:	Manresa. Debut de "Callús Somriu"
6 de setembre de 1970:	Concurs de Sardanes a Callús amb la participació de 5 colles sardanistes locals: "Anella Daurada", "Callús Somriu", "Minyons Anella Daurada", "Petits i Eixerits" i "Petits Callussencs"
Anys 1972-73:	S'organitza la Festa Major Es comencen a fer les Festes de Tardor
Anys 1972-73-74:	Es participa en la màxima categoria del Concurs Regional de Catalunya

EXTRACTE D'UNA PÀGINA
DEL PROGRAMA DE LA
CELEBRACIÓ DEL
30è ANIVERSARI.

Demografia, música i sardanes

Quan encara no feia ni noranta anys que havien començat a córrer telers i selfactines per les noves indústries locals estrenades de trinca a Callús, la població feia temps que augmentava però que, sobretot, anava d'una banda a l'altra, cap a les indústries del Cardener o de l'altre riu, el Llobregat, o bé del Ter, o s'anaven amuntegant a les ciutats properes, com Manresa, i de les que, riu avall, encerclaven Barcelona.

Per adonar-nos dels canvis que s'anaven produint al poble, ens podem guiar per les xifres de l'augment de població. De 1887 a 1900, amb l'empenta inicial del tèxtil, es dispara i passa dels 359 als 719 habitants. És un moment d'efervescència social. S'estava construint un nou poble, el del Raval i les colònies, que mantenia el Callús rural i escampat, se'n aixecava un de nou, l'industrial. El ritme de la nova maquinària, de lluny, acompanyava el cant dels pagesos i els cants dominicals del cor Parroquial. També, el de la sala recreativa de cal Puig i els del voltant de la llar de cal Paloni. En aquest període, trobem més d'una manifestació musical i alguna coral que la fomenta però, sobretot, al moll de l'os cultural, les caramelles.

La segona batzegada demogràfica local és més llarga, va de 1910, quan hi havia 704 habitants a Callús, fins el 1930, quan es sobrepassa el miler, 1.125 en concret. A banda del creixement de la demanda de més treballadors del tèxtil, el poble s'havia anat eixamplant i construint de valent, amb el que això significa d'augment de mà d'obra. Aparegueren els serradors que consolidaran el negoci de la fusta i, a partir de la fundació de les mines de potassa de Súria, el 1912, aterraren alguns miners al poble i uns quants altres treballadors d'algunes de les infraestructures bàsiques de l'empresa o d'altres serveis, com les de

les vies del tren de la sal. La necessitat dels nous serveis que s'establien també portava al darrere el creixement del nombre de menestrals i gent d'ofici que tot plegat exigia.

Aleshores, la nova població ja no solament evoluciona amb la incorporació dels pagesos de les zones veïnes. Molts dels qui arriben provenen d'indrets més llunyans de Catalunya i, alguns, també, d'arreu de l'estat espanyol. Tots plegats transporten novetats culturals. El nou poble ja està embastat urbanísticament i es forja el Callús social de noves entitats, sociopolítiques i culturals. Enmig d'aquest enrenou, es començaren a ballar i a fomentar les sardanes.

Encara, hi haurà un tercer canvi important del nombre de la població, entre 1950 i 1970, quan, amb la nova sotragada de les noves necessitats de la indústria tèxtil, el poble passa de 1310 a 1655 habitants. El 1965, amb 1809 callussencs, s'arribarà al sostre quantitatiu de població del segle XX.

Un any abans d'encetar aquest període, el 1949, apareixerà l'Esbart Dansaire de Callús. Quatre anys després es convertirà en l'Esbart Dansaire Anella Daurada. I, amb el cor de Els Bons Companys, fundat el 1951, seran els precedents i els engendradors de la colla Sardanista Anella Daurada, que durarà de 1964 fins a 1974, època on la sardana, i les colles que la representaran, seran el pal de paller de les propostes culturals i musicals municipals.

Molts dels qui venien a parar al poble per a treballar-hi no paraven de voltar d'un cantó a l'altre, tot cercant millores de vida, procurant adaptar-se a les circumstàncies laborals precàries que se'ls presentaven, en períodes i estades que, sovint, solien ser curts. Més d'una vegada, quan

CONCEPCIÓ JUST I JOAN MARTÍNEZ RECOLLINT EL PREMI DEL SEGON CONCURS DE SARDANES DE CALLÚS. L'EXPECTACIÓ QUE CREA VEN ALS SARDANISTES QUEDA REFLECTIDA A LES CARES DE LA CANALLA, ALGUNS D'AQUESTS INFANTS S'AFEGIRIEN, ANYS MÉS TARD, A LA COLLA.

SARDANA DE LLUÏMENT DEL PRIMER CONCURS SARDANÍSTIC DE CALLÚS. 23 D'AGOST DE 1964.

algun membre de la família decidia quedar-se o marxar, ho feia acompanyat de parents i amics que provaven sort desplaçant-se conjuntament.

Callús era un poble en procés de construcció humana permanent. Era un antic poble rural amb una vintena o trentena de famílies propietàries que eren les més fixes, però que, des del darrer decenni del segle XIX, el nombre de callussencs assentats, per molt que augmentés, variava i ballava amb treballadors que apareixien i desapareixien constantment. Aquests canvis repercutien en molts aspectes de la reconstrucció col·lectiva. Com que la situació econòmica de la majoria dels habitants, que eren treballadors del tèxtil, era precària, l'estada al poble també ho era.

Algunes famílies de menestrals de fora i, d'altres, del nucli antic dels Manxons, havien aconseguit començar a tirar negocis endavant al costat de la nova carretera que travessava el Raval, creant riqueses diverses, i, bastint poca o molta fortuna, assumien el paper de lideratge econòmic i social del municipi. Es consideraven les forces vives de Callús. Aquesta mena de famílies solien ser més estables que no les més modestes. Eren les que, abans i durant l'època franquista, des de la desaparició del tèxtil a l'inici de la crisi del comerç local, a les acaballes de segle, resistiren millor els canvis que s'anaren produint durant la segona part del segle XX.

Des del punt de vista de la col·lectivitat, no és fins els

anys 60 que es comença a produir l'intent poruc de repartir els guanys d'una societat occidental opulenta. Llavors, tota una bona colla de fills de treballadors amb pocs recursos, i molts altres que també coincidien amb ells que calia canviar les coses, començaren, com a grup, a somniar que, amb un cert esforç col·lectiu, ni que fos inconscientment, la situació social podia canviar i percebien que hi havia possibilitats de girar la truita i canviar aquell món que consideraven insuls, atemorit i reprimat.

L'obertura social dels anys 60, que s'accentuava cada vegada més així que semblava que s'extingia el règim, permetia connectar amb idees innovadores foranes perquè el món s'anava empetitint a mesura que arribaven les idees noves amb el turisme o els mitjans de comunicació. La nova situació requeria nous lideratges locals. En aquest procés coincidien tant alguns dels descendents de les famílies benestants, que començaven a dubtar de la funcionalitat benèfica de la societat que havien defensat els seus pares, i els qui tenien l'interès de canviar l'estat de les coses, que solien provenir de les classes més populars. Tots gaudien d'una certa millora econòmica i podien començar a accedir a uns graus de formació, i de relació, que era pràcticament impossible d'aconseguir-los fins aleshores. Ara, es podien convertir en persones preparades i podien esdevenir peces fonamentals per al nou engranatge social. Més d'un d'ells coincidí a l'Anella Daurada.

Barreges socials

A la colla sardanista s'hi constaten aquests graus d'aliances i interessos socials i l'entitat esdevingué, també, un punt de referència d'altres canvis que aleshores començaven. La colla sardanista es convertí en una zona d'observació i d'aprenentatge social per a alguns dels seus membres.

El seu entorn fou capaç d'explorar i aprofitar les possibilitats en els canvis generals que es produïren a Callús i, en la darrera època, l'associació es pot dir que es transformà en una plataforma social. Va ser un espai d'incurció pràctica a noves situacions col·lectives, amb totes les mancances i matisos que es vulguí, que convertí el poble en una zona de templeig local del món de la diversitat. L'experiència tingué un cert efecte de retorn social. Com comenta a vegades Florenci Bosch, el fet que de la colla n'hagi sortit una bona colla d'alcaldes i regidors democràtics és prou representatiu de la influència que tingué la colla com a escola social.

Les sensacions dels records ens porten a creure que, en una situació complexa, diversa i canviant com aquella, al si de la colla s'hi desenvolupava un esperit transversal, amb una barreja d'influències i organització d'activitats que, en bona part, gestava i reflectia la nova situació de la societat callussenca del moment.

A la colla s'hi perceben alguns avenços cap a la igualtat de gèneres, entremig d'una època que encara estava més impregnada de masclisme secular, sovint més agressiu, que no pas ara. Certament, algunes de les anècdotes que expliquen els sardanistes reproduïen sensacions que aparenten rols preestablerts. Però la colla, des de pràcticament el seu naixement, comptà amb la confiança de tots els estaments que l'envoltaven. Els de la família, per exemple. A la primera sortida a la colònia Prat de Puig-reig, la colla hi anà acompanyada amb dues mares que, com era normal a l'època, feien el control corresponent de les seves filles, les sardanistes sempre més pogueren anar soles. Es veien signes d'un cert grau de llibertat individual que les noies s'intentaven guanyar, per elles mateixes, i que no havien tingut mai. El fet que Teresa Just fos capdansera de la colla, durant una breu temporada a principi dels anys 70, ho constata. Apareixien intents d'alliberació individual derivats, entre altres, dels fets del 68, i la colla sardanista fou l'associació local on, col·lectivament, es despertaren les consciències en defensa dels drets de les dones.

Durant la mateixa època, arreu s'accentua la reivindicació d'un equilibri social i econòmic. Molts joves de procedència modesta, comencen a treballar per un progrés igualitari i repartit, fins aleshores impensable. Un grup d'ells, que realitzava estudis universitaris a inicis dels anys 70, s'apuntà a la colla i intentà aplicar les inqui-

etuds en ebullició i propostes del seu món teòric acadèmic al món quotidià i pràctic del poble. D'altres, eren professionals de l'educació en actiu, o que ben aviat s'hi dedicarien, amb vocació per divulgar i fer realitat les idees que defensaven.

Finalment, l'Anella Daurada, com veurem, esdevingué un espai d'inclusió per una part del jovent immigrat que venia a treballar a les indústries callussenques.

Les actituds i activitats que proposaven uns i altres esquerdaven la voluntat immobiliària del règim totalitari. Compartien un tarannà d'aprenentatge permanent i marcaren un cert grau de lideratge amb intenció de participació col·lectiva dins la colla, amb la idea de fer-ho tot entre tots. Les propostes que presentaven eren un punt de partida social força diferent, en comparació als comportaments seculars del funcionament social més selectiu i conservador, on cadascú solament s'avenia amb el grup del segment social que li pertocava. La barreja, en molts sentits i aspectes, anava quallant.

AGNÈS I DOLORS JUNYENT, DANSAIRES DE LA COL·LA CALLÚS SOMRIU, BALLANT SARDANES TOT MENJANT UNA LLIMONA.

A partir de totes aquestes, i altres, combinacions, entrelaçades, s'intentava bastir una nova manera de fer, amb taranàs dialogants, que assumissin decisions de manera més democràtiques, per tal d'aconseguir les millores de convivència, i els resultats més òptims, per a la comunitat local.

ISIDRE GRANÉ, TERESA JUST I FRANCESCA SAGUÉS A L'ACTE DE CLOENDA COMARCAL DE SARDANES. 1970.
UN PARELL D'ANYS MÉS TARD, TERESA JUST SERIA LA PRIMERA, I ÚNICA, CAPDANSERA SARDANISTA DE CALLÚS.

PRIMER CONCURS REGIONAL DE SARDANES. CALLÚS, 1967.
A L'ACTE HI ASSISTIREN TOTA MENA D'ESPECTADORS QUE CONTEMPLAREN EL CONCURS DES DE LES GRADES IMPROVISADES QUE ELS PROPORCIONAVEN ELS PALS DE LA SERRADORA DELS SANTASUSANA.

Immigració i sardanes

Pel que fa a la immigració, malgrat que pot semblar paradoxal, la introducció de la sardana a Callús no deixa de ser una demostració més de la potència de canvis i d'encaixos que proporcionà l'època industrial.

En les condicions canviants de tombant de segle XIX a segle XX, s'encetà, tímidament, la introducció de la immigració moderada procedent d'altres llocs de la península. El 1922, aparegué a Callús el nostre protagonista, Joan Sánchez i Ferreira que, de fet, provenia de Sant Martí de Torroella, on havia arribat l'any 1900, quan tenia 12 anys, procedent de Villar del Ciervo (Salamanca). Segons sembla, els membres de la seva família tingueren algun tipus de relació laboral amb la fàbrica del Molinet. Ell, començà a treballar de paleta i s'enamorà de Carme Baraldés i Riera, que vivia a Cal Celdoni, a Sant Martí de Torroella mateix. Un cop casats, s'instal·laren a la Costa Brava, a Sant Feliu de Guíxols i Palamós, on tingueren quatre fills.

Fou en aquella zona costanera, on floria amb molta empena el culte a la sardana, on Joan Sánchez i Ferreira es convertí en un especialista i un gran aficionat d'aquesta dansa que puntejava magistralment.

Tot i que ja tenim notícies documentades que durant la dècada dels anys vint del segle passat ja hi havia audicions de sardanes a la Festa Major del Cortès i a Antius (on més d'una vegada s'organitzaven al peu de la font, i que el dilluns de la Festa Major de Súria, es continuaren fent més enllà de la meitat del segle XX, o bé, a la colònia, durant la Festa Major, fins a la ratlla dels anys 50), desconeixem exactament quan, i on, es ballà la primera sardana a Callús.

La divulgació de la dansa s'anava escampant per Catalunya des de la segona meitat del segle XIX. Però no ens consta que ningú organitzés ballades de sardanes, malgrat que, a Callús, a tombant d'aquell segle, ja es comptava amb llocs d'esbarjo com Ca l'Elias (posteriorment el Cine Ideal), Cal Puig o cal Paloni, com a cafès i tavernes, i hi havia una certa divulgació musical, especialment a cal Puig (el cafè dels de Baix), on assajava el cor La Unió, i, a partir de 1920, al Cafè de Dalt. Amb tot, és molt probable que, si es feien ballades de sardanes a les colònies, també se'n devien fer al Raval.

Així, doncs, segons el testimoni oral de familiars i d'altres veïns del poble, es creu que fou Joan Sánchez i Ferreira un dels primers callussencs, sinó l'iniciador, que contribuï a la divulgació de les ballades de sardanes al poble. Si això fou així, la primera sardana es ballà a Callús al voltant dels anys 20.

Aquesta difusió sardanística, però, té una certa relació amb el seu fill Joan Sánchez i Baraldés, el Juanito, i

amb les trobades que, amb els seus companys futbolistes, tenien davant de casa seva. El fill de Joan Sánchez Ferreira era un dels responsables i animadors més populars del CF Callús. Maria Oliva, encara recorda com, a tombant de la dècada dels anys 20 als 30 del segle passat, solia reunir-se amb els companys davant cal Sánchez, a quatre passes de la Fonda Oliva, on vivia ella. Allí, Joan Sánchez i Ferreira, enlairant el cap, i brandant un bigoti considerable i ben recargolat, ensenyava a ballar sardanes a tots els qui s'hi atansaven i volien aprendre i compartir la seva afició.

L'èxit de les convocatòries animà la família a continuar organitzant aquesta mena de ballades, de tant en tant, davant de casa seva, a la carretera de Cardona, entremig de la pastisseria actual i cal Triola, acompanyades amb música enregistrada.

El 1960, Callús tenia 1655 habitants, dels quals 345 eren immigrants de la resta de l'estat (20,8%) i, d'aquests, 285 (17,2%) eren d'Andalusia.

Com sol ser, malauradament, habitual en onades emigratòries, més d'un dels nous habitants, fossin d'on fossin, però especialment els d'última hora, que solien ser andalusos, s'hagueren d'entatxonar com pogueren dins els habitatges i forats més o menys habitables de l'antic Raval, que s'havia consolidat com a nucli urbà, o dels Manxons, o de cases de pagès mal apuntalades que havien quedat mig abandonades o mig ensorrades. A Can Candela, hi havien arribat a viure una vintena d'immigrants.

Malgrat aquestes condicions lamentables de la tercera onada migratòria, alguns d'aquests immigrants també jugaren un paper important dintre la colla. Els cognoms d'alguns membres d'aquesta immigració (Hermoso, Castilla, Álvarez, García, Martínez, Ortiz, Arcos, Montiel... i altres de similars) denoten un cert procés de participació i d'inclusió social de joves de famílies immigrades.

Alguns eren fills dels qui havien arribat abans de 1950, a vegades procedien de parelles de progenitors d'origen catalanoparlants i castellanoparlants barrejats.

Entre els immigrants arribats a Callús a partir dels anys 50, s'hi troben membres de la colla que ja eren fills d'ambdós pares immigrants. Acabats d'arribar del seu lloc d'origen, aquests joves entraren a formar part de la colla sardanista, on trobaren un espai que els permeté relacionar-se i connectar amb el país i amb la seva gent. La colla Anella Daurada tingué la sort de poder comptar amb dansaires d'aquest origen, sense els quals, l'entitat no hauria pogut tirar endavant les activitats que dugué a terme, si més no les sardanístiques.

Sociològicament, com ha assenyalat alguna vegada Florenci Bosch, no deixa de ser curiós que les noies immigrades de les mateixes generacions no es comportaren de manera similar. Només coneixem el cas d'una filla d'immigrants que ballà amb els Petits i Eixerits.

CARME BARALDÉS I EL SEU ESPÒS JOAN SÀNCHEZ FERREIRA. AQUEST SALAMANQUÈS FOU EL PRIMER PROMOTOR DE SARDANES CALLUSSENC DEL QUAL TENIM NOTÍCIA.

SIS DELS CALLUSSENCS NOUINGUTS D'ANDALUSIA.
A DALT, JOAN MARTÍNEZ, AMBROSIO CASTILLA I LLUÍS ARCOS.
A BAIX, GERARDO HERMOSO, FRANCISCO NARVÁEZ I ANTONI MONTIEL.

Ballades de sardanes

Pel que fa la reproducció musical, sembla ser que es dansava al compàs sardanístic que marcava el fonògraf d'un veí de cal Sánchez, el sastre Sàez, a qui, malgrat el testimoni que ens deixa Lluís Sala i Sala de la seva existència, no hem pogut localitzar en la documentació administrativa local i, per tant, desconeixem en quins anys i en quin lloc exercí l'ofici a Callús.

El costum d'escoltar i ballar sardanes amb música enregistrada amb el fonògraf, el gramòfon, o altres mitjans de reproducció musical, era el sistema més habitual a què devien recórrer els organitzadors de ballades de sardanes. Segons el testimoni de Ton Massana de cal Celestí, els tocadiscs, que arribaren més tard, ja sonaven, com a mínim, a la Sala d'Actes del cafè de Dalt per a ballar sardanes entre una colla de joves que anaven, segons el testimoni de Ton Massana, de cal Celestí, a passar-hi l'estona els anys 50, tot escoltant la música que sortia de l'aparell que ell mateix aportava desinteressadament.

Per als sardanistes, la música de vinil d'aquell període va ser la manera habitual de reproduir sardanes durant molts anys, i és la que adoptaren els sardanistes de la colla Anella Daurada per als assajos, fent servir el tocadiscs que duïen els mateixos sardanistes, com és el cas

de l'aparell de ca l'Estrada, per exemple, després de fer servir el magnetòfon de Els Bons Companys, o bé, encara abans, el gramòfon de la Parròquia. D'aquí ve que, amb aquest aparell, molts dels primers components de la colla, havien après a ballar-les, des de força temps abans que no es fundés l'entitat.

En els dies de festes, assenyalades, o no (revetlles i ballarugues improvisades), se solien sentir sardanes a la carretera o en alguna de les seves cruïlles. Els llocs de les ballades eren diversos i variables, segons les èpoques.

Començant per la banda d'arribada de Manresa al poble, hi ha uns quants llocs on s'havien ballat sardanes abans o després de la guerra. Un era davant del Cafè de Dalt, on començava, aleshores, el poble. Tenim constància documental que, a la Festa Major de 1932, se n'hi feren. Però, com hem dit, també se'n ballaren a dins la Sala de Ball.

Seguint carretera avall, a banda de cal Sánchez, se n'havien ballat davant de l'estanc i a la zona de cruïlla de cal Silo, durant els anys 50, els dies de la Festa Major. O entre cal Puig i la taverna de cal Paloni, segons

BALLADA DE SARDANES DAVANT DE L'ESTANC DURANT UNA FESTA MAJOR DELS ANYS 50.

PROGRAMA DE LA FESTA MAJOR DEL CORTÈS. 1926.

sembla en diferents èpoques, durant la República i els anys 60 i, encara, per acabar aquest recorregut pel mateix carrer, al revolt del cinema Ideal, a tombant dels anys 40 i 50, quan es començà a celebrar la festa de Sant Antoni M. Claret, patró del tèxtil, si bé les interpretaven, en aquest cas, i en altres dels esmentats, amb cobla.

La difusió sardanista per mitjà dels tocadiscs arribà, també, a les colònies, si més no, a la del Cortès. Segons el testimoni de Joaquim Griñó, al final dels anys 50, Rossend Bastardes, que vivia a la caseta dels horts del Cortès, solia tragar un tocadiscs a la colònia quan feien alguna festa, especialment durant les revetlles de Sant Joan i Sant Pere i, després dels focs, ballaven tota mena de balls al ritme dels discs que arreplegaven. Entre d'altres, els de les sardanes, que cal deduir que no eren massa nombrosos. En determinats moments de la gatzara, improvisaven una ballada de sardanes amb la Santa Espina, i a vegades amb la sardana del revers del disc, per tal de reivindicar la cultura del país, ja que la Santa Espina havia estat prohibida durant la dictadura de Primo de Rivera, i, d'altra banda, perquè no els costava massa de repartir ja que, com que sempre dansaven la mateixa peça, la ballaven de memòria.

Durant els anys 40, després de la guerra del 1936, també es feien sardanes amb gramòfon, a la vora del Centre Parroquial, on l'Acció Catòlica del poble, n'organitzava sovint, en acabar les activitats socials dels dies festius, o finalitzats els ritus litúrgics, en sortir de l'església, davant la porta lateral oriental del Centre, al carrer Jacint Verdaguer.

Si, hem de jutjar per les primeres partitures de caramelles que tenim a l'Arxiu Municipal, també hauríem de concloure que, abans dels anys 20, el repertori de sardanes era escàs o inexistent. La primera sardana que ens consta del cert, en aquest arxiu caramellaire incomplet, no la trobem datada fins que topem amb La Reina de les flors, cantada el 1931. Així és que, segons això, el cant no es devia popularitzar fins l'arribada de la República. Però també és possible que se n'hagués cantat alguna abans i no la tinguem datada adequadament.

BALLADA DE SARDANES, DURANT EL PAS DE LA PROCESSÓ DE LA VERGE DE FÀTIMA PER CALLÚS EL 1950.

Però les sardanes tocades en directe eren més aviat comptades. Només s'organitzaven en algunes ocasions especials. Com hem dit, les comencem a detectar força d'hora, en programes de la Festa Major d'algunes colònies, com la del Cortès i la d'Antius, a partir de 1926, tot i que això, no vol pas dir que fossin les primeres que es feren al poble.

També sabem que hi havia hagut audicions de sardanes, amb cobla, durant la Festa Major del Cortès o d'Antius, pel cap baix fins els anys 50, o a la postguerra, quan, en els actes més solemnes, com és ara la inauguració del camp de futbol nou de l'«Ensanche», el 1940, i en altres activitats posteriors que s'hi organitzaren, solien sonar tradicionalment dues sardanes, a la mitja part del partit de futbol de la Festa Major, tot aprofitant l'orquestra que tocava als balls. Així mateix, se solien tocar amb cobla les sardanes de la festa de les Filles de Maria.

Tot sembla indicar que les audicions amb instrumentistes en directe havien estat força escadusseres i que es devien organitzar en ocasions excepcionals. De fet, segons Marcel Gras, a Callús, no hi havia gaire afició a aquesta dansa. L'època que recorda amb més afuència de cobles al poble és força tardana, a partir de final dels anys 40, quan els músics tocaven, encara molt de tant en tant, en algunes celebracions de l'onomàstica de Sant Antoni M. Claret, patró del ram del tèxtil. En aquest cas, les ballades les pagaven els amos de les fàbriques locals qui, per tal d'aconseguir una celebració més vistosa, les organitzaven amb acompanyament de la cobla.

PROGRAMA DE LA FESTA MAJOR DE CALLÚS. 1932. "LA RECREATIVA" ERA L'ACTUAL BAR GARBÍ.

Els símbols de l'Esbart Anella Daurada

La promoció de cultura de país, ja havia tingut antecedents musicals populars al Centre, a banda de les caramelles, i lligats al món de la sardana. Tornem a parlar de les ballades que s'organitzaven, a la postguerra, al carrer de la rectoria.

Després de les sessions de teatre, o de cinema, o dels espectacles de torn que s'hi feia, a una de les finestres del Centre que donaven al carrer, s'hi instal·lava un altaveu que estava connectat a un aparell reproductor de música que es feia funcionar des de la sagristia. Marcel Gras encara recorda que, des de ben petit, als anys 40, mentre que els joves i grans gaudien ballant sardanes, quan s'acabava el disc, la colla de la seva edat corrien per poder canviar-lo de cara i posar una altra sardana en funcionament per tal que els balladors continuessin puntejant.

Fou també per aquella època, el 1949, que una colla de jovent que solia anar al Centre, s'engrescaren i fundaren, ajudats pel manresà Antoni Reguant, de l'Agrupació Manresana de Folklore, un esbart dansaire que ballava ballets catalans tradicionals. El jove Jaume Calmet, que era membre d'aquesta entitat, fou el líder dansaire destacat del nou grup i, tots els components que s'hi apuntaren, promogueren la dansa catalana a partir del dilluns passat Pasqua d'aquell any, el 24 d'abril, el primer dia que actuaren. Aleshores a aquesta associació dansaire,

fundada al redós de l'Acció Catòlica del Centre Parroquial, se l'anomenava Grup, o Esbart, Folklòric Local.

El nom d'Esbart Dansaire Anella Daurada no denominà l'entitat en aquell moment. Fou escollit com el més escaient per a l'associació durant el 1953, quatre anys després d'haver començat a ballar ballets, entre tota una colla de noms. Antònia Copons, qui fou l'esposa del capdanser Jaume Calmet, l'aconsellà quan ja feia uns quants dies que barrinaven quin nom havien de triar per a la denominació de l'entitat. No sabien si triar el d'Anella Daurada, el d'Anella d'Or o el d'Anella de Plata, a més d'algun altre. Al final, es decantaren pel quin li suggerí la seva parella: Anella Daurada. A partir d'aleshores, l'antic Esbart Folklòric de Callús s'anomenà Esbart Dansaire Anella Daurada.

És evident que aquesta denominació de l'esbart fou aprofitada, el 1964, per la nova colla sardanista que, a més a més, en un primer moment, també anava guardada amb els seus vestits. Per acabar-ho d'adobar, una cosa semblant passà, també, amb el banderí inicial dels sardanistes. Els dies de les primeres actuacions, quan ni els mateixos sardanistes no havien decidit definitivament si la colla tindria continuïtat, o no, els dansaires brandaven l'emblema de l'antic esbart com a propi. Aquest banderí, però, s'havia fabricat quan es decidí el nom de l'entitat dansaire, el 1953. La part metàl·lica, el

EL BANDERÍ I ELS INFANTS, GEMMA SANTASUSANA I PLÀCID CALMET, QUE PRECEDIEN LA COLLA EREN PART IMPRESCINDIBLE DEL PROTOCOL DELS PRIMERS CONCURSOS DE LA COLLA.

peu i el pal que sostenien la nova ensenya el fabricaren el Jaume Noguera i el Vicenç Ginestà. El disseny del dibuix anà a càrrec de Marcel Gras i, el brodat, el realitzà Maria Rosa Calsina. Aquests tres darrers eren membres de l'entitat dansaire des de 1949. El banderí era treballat per ambdues cares. A la banda posterior, hi figurava l'any 1953, és a dir l'any que se li renovà la denominació a l'esbart i que es brodà. A l'altra cara, Marcel Gras hi havia projectat una parella de dansaires ballant.

Però quan, després de les ballades inicials, els sardanistes decidiren continuar la colla, segons ens explica Florenci Bosch, Ventura Puig fou qui va dissenyar com havia de ser el banderí definitiu, i, del brodat, se n'encarregà Teresina Closa. El banderí, com els nous vestits, s'estrenà per la Festa de la Llum manresana de l'any 1965. A partir de llavors, el nou banderí serví com a ensenya principal de la nova entitat sardanista fins que plegà, el 1974.

A l'estrena de la colla sardanista es feu servir els vestits de l'antic esbart, el seu banderí i, també, adoptaren el nom d'Anella Daurada per formar la denominació que figura al banderí: Agrupació Sardanista Anella Daurada.

De tota manera, el banderí de l'Esbart no trigà massa temps a fer un nou servei als sardanistes perquè quan, el 1966, es decidí formar la colla infantil Minyons Anella

Daurada i acompanyà aquesta colla dels més petits fins que desaparegué de nou el 1967. A partir de 1970, va sortir, altra vegada, encapçalant els galops de les colles que sorgiren posteriorment, com era el cas del Callús Somriu o el dels Petits i Eixerits. Si en alguna ocasió sortien a ballar més de les dues colles que compartien l'emblema, la colla Anella Daurada tenia la preferència per dur el banderí oficial. La resta de colles s'ho havien d'anar combinant. Si sortia amb Callús Somriu, aquest grup de sardanistes grans era el que el solia portar i, si hi anaven amb altres colles infantils, eren ells qui l'enlairaven per tal de lluir-lo. Però com que només hi havia dues colles que podien portar-lo, la resta havien de fer el galop sense cap bandera.

Ara bé, aquests banderins també guarden els seus secrets i anècdotes. En una ocasió, quan les colles callusenques havien anat a participar al concurs d'una de les colònies de Puig-reig, precisament els components de la colla de Callús Somriu s'havien descuidat el banderí de l'Esbart que havia de precedir-los. Fou llavors que, als sardanistes Joan Lladó i Codina i el manresà Lluís Puig, que estaven de broma, se'ls acudí de posar remei a l'oblit i s'espavilaren per anar a tallar algun tros de canya vora de l'aigua d'alguna llera i la colla sortí fent el galop amb la canya verda com a ensenya.

NOIS DE LA COLLA. MANRESA, CONCURS DE LA LLUM, 1965.

El Centre Parroquial, seu social

Per a un bon funcionament de la nova colla, es requeria un espai per fer-hi els assajos. Que es començaren, aproximadament, un parell de mesos abans de la presentació de la colla als dos primers concursos on participaren.

El primer espai per a la seva preparació fou el mateix de Els Bons Companys, a la sala d'actes del Cafè de Dalt, però, al cap de poques sessions, fou desestimat perquè el terra fimbregava excessivament quan hi havia gaires balladors fent aires i salts. Les sensacions que provocaven eren de diversió i de pànic alhora. Més d'un temia que no s'enfonsés el sostre del cafè. Aquesta fou la causa que, quan es fundà la colla Anella Daurada, el 1964, i hi varen començar els assajos, els haguessin de traslladar al Centre Parroquial, l'únic espai adequat del poble per dur a terme aquesta activitat. És a dir, al mateix espai on havia assajat l'Esbart Dansaire Anella Daurada anys abans.

Quan arribaren a aquell local per assajar, feia tres anys que s'hi estaven fent altres activitats. Mossèn Josep Roqueta i Roqueta havia fundat una Escola Parroquial que tingué uns certs lligams amb la colla sardanista. Dos dels puntals inicials de la colla sardanista, Ventura Puig i Florenci Bosch, visqueren els inicis de la trajectòria d'aquest col·legi. L'un, el Ventura, fou un dels motors inicials i primer capdanser dels sardanistes callussencs. L'altre, Florenci Bosch, fou el corredor de fons de la colla, el qui hi durà més anys, pràcticament fins la desaparició de l'entitat, i, ambdós, ajudaren, amb tots els altres membres de la colla, a dur bona part de les iniciatives i activitats que es proposaven a bon port.

Anys després, la majoria dels dansaires dels primers Minyons Anella Daurada que encetaren la nova colla infantil, i de l'altra colla dels Petits i Eixerits, provenien d'aquesta escola parroquial. A banda de tot això, d'altres joves vicaris, que seguiren els passos de mossèn Roqueta a la parròquia, com mossèn Anton Junyent i Joan Reig, continuaren aquesta mateixa tasca de suport a tota mena d'iniciativa cultural i educativa de manera molt més oberta que no la que hi havia hagut fins aleshores i, per tant, no posaren mai pegues a qualsevol de les noves activitats culturals, entre elles, les del mosaic de propostes dels sardanistes.

El Centre de l'època conciliar i postconciliar, esdevingué aleshores un espai més obert que no havia estat abans. Un lloc on el jovent sardanista es trobava per assajar gaudint de tota la confiança de les famílies (eren temps molt diferents dels actuals) i, sobretot, dels clergues del poble que els deixava fer, sense interferències de cap mena, tot allò que els sardanistes creguessin necessari que calia realitzar entre les quatre parets del local i, sense cap tipus de contrapartida, ni religiosa ni econòmica. La Colla Anella Daurada fou una beneficiària directa d'aquest espai obert des de molts punts de vista, que anys més tard canviaria. Durant nou dels 10 anys de vida de la colla, el Centre fou casa seva. L'entitat feu servir el Centre Parroquial per als seus assajos i convertí aquest espai en la seu social de l'entitat com a punt de partida per tal de promocionar la pràctica sardanística al poble.

COMIAT DE PERE
SARDANS, EN EL TERRAT
DE LA RECTORIA, POC
ABANS DE MARXAR A LA
MILI. NADAL, 1966.

Les dues èpoques de la Colla Anella Daurada

A partir del moment de la fundació de la colla i l'estabilització del seu funcionament, podríem distingir diferents èpoques de l'entitat, la qual estava adherida, des de la perspectiva de ballet folklòric, a l'Agrupació Manresana de Folklore, com totes les colles de la comarca.

Les diferents èpoques de l'Agrupació Sardanista Anella Daurada que es poden distingir serien dues:

La primera, de 1964 a 1969, en què els components eren majoritàriament els fundadors inicials. Uns quants d'ells, deixaren la colla per diferents raons personals i familiars, sobretot des de 1966. Però també s'hi anaren produint incorporacions que feren augmentar el nombre de dansaires. En aquests primers moments, predominà l'interès sardanístic a l'associació, si bé, al segon any, el 1965, la colla ja començà a col·laborar en altres ac-

tivitats com l'organització dels Pastorets i, el 1967, a la Festa de Reis i, també en aquesta primera època, a la Festa Major.

La segona, de 1970 a 1974, fou una fase de més canvi i moviment. Es tracta, al començament, d'un temps de temptejos, quan a la colla hi havia hagut una renovació generacional important que incubà un seguit de les noves propostes en què treballarien de seguida.

Entre el 1971 a 1974, el canvi de generació i situació social del moment es reflecteix en el nou enfocament d'activitats de l'entitat. L'interès folklòric es manté, però hi ha molta més implicació en l'organització d'actes culturals i socials que passen a ocupar un lloc molt més preminent que no pas fins aleshores.

I.^a TROBADA DE COLLES SARDANISTES

ORGANITZA:
ANELLA DAURADA

PATROCINA:
EXCM. AJUNTAMENT
Pinsas GANADOR

PROGRAMA

DISSABTE, DIA 9 D'OCTUBRE
A les onze del vespre, FOC DE CAMP.
(al pati Aserradora de M. Portella)

DIUMENGE, DIA 10 D'OCTUBRE
A dos quarts de nou del matí, MISSA DE CAMPANYA.
(al pati Aserradora de M. Portella)

A les deu, XOCOLATADA, per a tothom, a la Plaça de l'Ajuntament.

A les dotze, CONCURS DE SARDANES, amb la Cobla CARAVANA, a la Plaça de l'Ajuntament.

A les dues, DINAR DE GERMANOR, a l'aire lliure, al Parc Infantil.

A les quatre, JOCS DE VILA. Hi podeu participar tots, grans i petits; formant equips de quatre, com a màxim.

A dos quarts de set, AUDICIO DE SARDANES, per la Cobla PRINCIPAL DE BAGES, amb el següent programa:

Notes-patacues:	PETITA	A RIMBAU-Rugger
La meua petita		J. GARRIGA
Arenys de Munt		R. VILADESAU
Repuntejant		J. M. BOIX
Coro i creu		C. SALO
Adieu Genís	TROMPETJANT	R. VILA-Núria

- Per una festa ben lluïda
- Per les autèntiques festes populars
- Per escampar arreu el nom del nostre poble

ESPEREM LA VOSTRA COL·LABORACIÓ I AJUDA

Es una col·laboració de **símbol**

CAUICAT PERMANENT - Barcelona, 16 - MARÇ 1971

PROGRAMA DELS ACTES QUE S'ORGANITZAREN L'ANY 1971, DURANT LES PRIMERES FESTES DE TARDOR.

La fundació i els inicis

L'associació determinant per a la fundació de la colla sardanista Anella Daurada fou, sens dubte, el cor Els Bons Companys.

A principi de l'any 1963 l'ajuntament havia delegat l'organització de la Festa Major del municipi al cor Els Bons Companys, que, aleshores, vivia un bon moment com a associació.

Josep Quer portava la batuta de la direcció musical, però, les qüestions administratives i organitzatives, les duïen alguns dels cantaires. Entre ells, destacaven els cosins Josep M. Gall i Santasusana (+), que, a principi de la dècada, era el president de l'entitat, i Joan Santasusana i Cardona, qui n'era el secretari i qui, de fet, sovint impulsava i es cuidava de la part més executiva dels actes que s'organitzaven.

Fou ell qui proposà organitzar el primer concurs de sardanes al poble durant la celebració de la Festa Major de 1963, a dins de l'envelat. Per tal que la idea tirés endavant, es van posar en contacte amb el Casal de Dansaires Manresans que era una associació que popularitzava el folklore català i que s'havia escindit de l'Agrupació Manresana de Folklore. Aquesta darrera entitat era, però, la responsable final d'organitzar els concursos de sardanes que puntuaven oficialment al Bages, i no pas l'entitat a la qual havien demanat l'assessorament per fer el primer concurs comarcal de sardanes a Callús. A més a més, les dues associacions no tenien bona relació entre elles.

El resultat fou que, quan faltava poc temps perquè arribés la Festa Major d'aquell any, el més calent era a l'aiguera i no comptaven ni amb una sola inscripció de colla

ESBART DANSAIRE
ANELLA DAURADA. 1949.
JAUME CALMET, EL PRIMER
DE LA DRETA, FOU UN DELS
CAPDANSERS FUNDADORS
D'AQUEST ESBART.
ABANS NO ES FES LA COLLA
SARDANISTA TAMBÉ ENSENYÀ A
MOLTS Joves CALLUSSENS A
APRENDRE A BALLAR SARDANES.

ELS BONS COMPANYS. EL 1963 FOREN ELS ORGANITZADORS DE LA FESTA MAJOR. EL SEU SECRETARI JOAN SANTASUSANA FOU EL PRINCIPAL IMPULSOR INICIAL DE LA COLLA ANELLA DAURADA.

que hi volgués participar. Així les coses, els organitzadors, a correu, es posaren en contacte amb Valentí Quer, un dels principals impulsors de la sardana a Súria. A partir d'aquí, l'activitat es plantejà com una exhibició sardanística que dansaren tota una colla de sardanistes suriencs en dues rotllanes al mig de l'envelat. L'experiència d'aproximació a la sardana no era com s'havia pensat en un primer moment, però, com que no s'havia organitzat mai cap acte d'aquesta mena al poble, al final fou ben vistós i ben acollit, tot plantant-se la llavor per tal que, l'any a sobre, la cosa sortís prou rodona. I, efectivament, al segon intent, l'esdeveniment arribà a bon port.

A final de maig de 1964, Joan Santasusana feu una crida al jovent callussenc per tal de muntar una colla de dansaires per a participar en el concurs de la festa. A la reunió hi assistiren una trentena de joves que s'interessaren pel tema. D'aquest grup, en quedaren una colla de vuit noies (Carme Frutos, Teresa Guitart, Concepció Just, Dolors Codina, Mercè Claret, Consol Pich, Carme Sánchez i Mercè Puig), i cinc nois (Ventura Puig, Pere Sardans, Florenci Bosch, Joan Badia Cardona i Joan Martínez («Panadero»)), que acabaren assajant sardanes per al concurs de la Festa Major.

Aquell any, però, passada l'experiència de l'anterior per tal de poder organitzar el concurs, s'anà a trucar a les portes adequades de l'Agrupació Manresana de Folklore, la qual centralitzava el funcionament sardanista de la comarca i tenia cura d'organitzar els concursos, avisar les colles que hi volguessin participar, a banda de cercar els qui feien de jurat i atorgar les classificacions, a més, és clar, d'aconseguir les partícels de la sardana revesa.

Els assajos es començaren, com s'ha dit, a la Sala de Ball del Cafè Calsina, un diumenge de juny, i, al cap d'uns quants assajos, s'anà, definitivament, a assajar al Centre Parroquial.

La preparació tècnica dels dansaires fou, altra vegada, responsabilitat de Valentí Quer, el mateix sardanista surienc que l'any anterior ja havia col·laborat a l'organització de l'exhibició sardanista de la Festa Major. Aleshores, però, comptà amb l'ajut d'uns quants sardanistes suriencs més que col·laboraren de manera abnegada i desinteressada, com ell, a fer de monitors (Josep Algué, Antoni Plaza, Antoni Navarro, Antoni Sánchez i Joan Crespillo, i les dansaires Maria Dolors Grau, Glòria Aloy i Montserrat Costa). Amb aquest equip, els sardanistes novells aprengueren a puntejar i ballar la sardana de concurs, més pautat que el de les sardanes de carrer que, fins aleshores, havien ballat de manera més lliure a la sortida de les sessions de cinema del diumenge, al vespre, al costat del Centre Parroquial.

Mentre s'assajava per al concurs Comarcal de Sardanes per al 23 d'agost de 1964, els sardanistes callussencs es preparaven per tal de sortir ben mudats als

CARAMELLAIRES CALLUSSENS CANTANT AL CORTÈS A INICIS DELS ANYS 70. EL PRIMER CANTAIRE DE L'ESQUERRA ÉS JOAN SANTASUSANA, MEMBRE DE ELS BONS COMPANYS I IMPULSOR DE LA CREACIÓ DE LA COLLA ANELLA DAURADA DE CALLÚS

concursos. Per a les primeres actuacions, s'aprofitaren els vestits, el nom i el banderí que els cedí l'Esbart Dansaire de l'Acció Catòlica de Callús, que encara actuava, de tant en tant, puntualment, en festes i activitats municipals, com les Festes de la Vellesa, a final dels anys 50 i a principi dels 60. De fet, dues de les primeres sardanistes de la colla, Carme Frutos i Mercè Claret, com també Lluís Arcos, havien format part de l'Esbart en les últimes actuacions. El que no tenien dissenyat, encara, era el nou escut que substituïren, provisionalment, amb un ornament fet amb cinta de la senyera catalana.

El plat fort del concurs en l'àmbit local era, és clar, la presentació de la nova colla sardanista Anella Daurada. De fet, no era l'estrena de l'entitat. Abans de l'actuació del concurs de la Festa Major callussenca, per a la qual es preparaven, Valentí Quer els animà que anessin a algun altre concurs amb la intenció que es familiaritzessin amb els concursos,

Així, una setmana abans de la Festa Major de Callús, el 15 d'agost, la colla debutà al concurs de la mateixa categoria a la Colònia Prat de Puig-reig. Un comentari catastròfic d'algun espectador, fet a la vora dels nous dansaires, augurà una mala astrugància, que, per sort, fou ben equivocada i el temps desmentí rotundament: *Aquesta colla es veu que és la primera vegada que surten, però, de la manera que ho fan, no creiem pas que surtin mai més.* Encara no sabien que, al cap de poc temps, dels qui tenien davant, en sorgiria una de les millors colles sardanistes de Catalunya.

L'estrena va ser, doncs, il·lusionada, però, és clar, com la de tot principiant, no fou pas, tècnicament, cap meravella, en comparació amb la manera de ballar de les colles veteranes, i quedaren a l'última posició de la classificació. Els sardanistes callussencs s'equivocaven puntejant o bé no repartien bé, perquè l'únic que sabia

comptar, i que també era el més gran de la colla i, alhora, n'era el primer capdanser, era Ventura Puig. D'altra banda, a l'inici tampoc aconseguien optimitzar els aires i els salts d'una manera adequada.

Malgrat tot plegat, després de replantejar-ho, un cop hagueren participat en el primer concurs local, decidiren de continuar gairebé tots els qui havien començat.

Certament, aquells inicis van ser durs. El mateix 1964, dels vuit concursos en què varen participar, fins el quart, a Berga, no aconseguiren sortir de l'última posició i quedar penúltims a la classificació. Malgrat no haver avançat massa llocs, la celebració per part dels dansaires de l'Anella Daurada fou sonada i, això sí, pel que expliquen alguns testimonis, els semblava que haguessin guanyat el concurs.

La sardanista callussenca que tingué més bon començament fou, sens dubte, Dolors Codina. Com que a la colla Dintre el Bosc els faltava una sardanista, i ella no podia ballar amb la colla de Callús perquè hi havia massa noies pels nois que eren, anà a ballar amb la colla manresana que, a més, guanyà el primer premi del concurs. Els sardanistes de Dintre el Bosc tingueren la gentilesa de deixar-li recollir el premi com a colla guanyadora i es convertí en la primera representant dels sardanistes callussencs que aconseguí un primer premi sardanístic.

Un altre problema que hi havia a l'agrupació era el nombre de xicots que hi escassejaven i, en aquella època, era impensable que, com passa ara, una noia sardanista ocupés el lloc d'un sardanista. Dels cinc nois que s'hi interessaren inicialment només en quedaren quatre i, amb feines i treballs, es pogué arribar a recuperar el que feia cinc. Aquest fet obligà, d'una banda, que s'hagués de renunciar a la rotllana de sis parelles, que era la més habitual en el major nombre de colles i puntuava més a l'hora d'avaluar la colla. A partir del tercer concurs, amb la incorporació de Lluís Arcos, s'aconseguí establitzar el nombre dels nois sardanistes. A partir d'aleshores, amb ell i amb altres sardanistes que s'hi anaven afegint, les sis parelles permanents a la colla n'augmentaven la qualitat i la vistositat.

De mica en mica, semblava que s'acabaven les dificultats per trobar balladors, però, d'altra banda, com que a vegades fallava algun d'aquells dansaires per qualsevol raó, més d'un cop calia demanar a sardanistes d'alguna altra colla que ocupessin el lloc del dansaire que no havia pogut assistir al concurs. Llavors el surienc Joan Crespillo i altres companys seus, i a vegades, sardanistes de Puig-reig i de Berga, ocupaven aquesta vacant.

SEGON CONCURS COMARCAL DE CALLÚS. DOLORS CODINA VA BALLAR AMB DINTRE EL BOSC I VA ACONSEGUIR EL PRIMER PREMI. FESTA MAJOR DE CALLÚS, 1965.

Descobrir món

Una de les funcions de la sardana era la d'obrir finestres al món als joves sardanistes.

Quan es volia assajar sardanes, s'enretiraven les primeres files de butaques del davant i ja hi havia un espai suficient per encabir-hi la rotllana, assajar-hi o relacionar-se.

Si es volia improvisar alguna reunió, o trobada, o petita festa entre els sardanistes, s'habilitaven les primeres files de butaques i els bancs que hi havia per allí i, si calia organitzar algun comiat o algun àpat en un espai per entaular-s'hi, sempre havien pogut comptar amb la col·laboració de rector i vicaris per fer servir altres dependències parroquials, com és ara les aules de l'Escola Parroquial, situades al costat del terrat de la rectoria. Aquesta col·laboració no s'estroncà fins poc temps abans de la desaparició de la colla, quan els assajos es realitzaren als locals que la Caixa de Manresa cedia a l'Ajuntament per a activitats socials, i que aquest deixà als dansaires, o a altres associacions, o serveis municipals. Actualment, són els locals municipals on hi ha instal·lat l'Espai Gotmar i els despatxos de moltes seus d'associacions callussenques.

Els assajos solien fer-se tres o quatre vespres a la setmana, de 9 a 10 del vespre. Els llaços de companyonia que s'establia entre els sardanistes eren diversos. Entre altres, en mitja dotzena de casos de la història de la desena d'anys que durà la colla sardanista, a la curta o a la llarga, fins i tot anys després, en sorgiren més de mitja dotzena de parelles estables.

El sentit d'equip i col·lectiu era molt pronunciat entre tots els dansaires i, malgrat que sempre hi havia persones passavolants que no restaven temporades llargues a l'entitat, els qui s'hi quedaven, en totes les diferents èpoques que compartiren els sardanistes, segons el parer general dels membres de la colla que ens ho expliquen actualment, anaven tots a l'una i se sentien bé en aquell ambient.

Quan, abans de l'hivern, s'acabava la temporada dels concursos i, per tant, dels assajos, molts sardanistes trobaven a faltar aquelles hores que no solament servien com a estones de millora tècnica per perfeccionar la

RECONeixEMENT A LES COLLES COMARCALS AMB ELS CAPDANSERS DE LES COLLES DEL BAGES. EL TERCER PER L'ESQUERRA, ÉS VENTURA PUIG, PRIMER CAPDANSER DE L'ANELLA DAURADA. 1965-66.

GALOP A FONT ROMEU, 1965.

manera de ballar sardanes. Els assajos eren el lloc de trobada de tota aquella colla d'amics que, durant anys, compartiren molt temps d'aprenentatge sardanístic, però, sobretot, per fer descobriments vitals que, entre broma i broma i jocs diversos, anaven enllaçant aquells joves entre ells amb bona sintonia quan assistien als concursos, a les excursions, i a tota mena d'activitats i experiències diverses.

No cal dir que, en aquell moment, la colla sardanista era un al·licient per molts dels joves que hi participaven. Sortir del poble per distreure's no era fàcil perquè, especialment pel que fa a les noies, no era massa ben vist que, des de l'òptica masclista i pansida de l'època, sortissin massa de casa, si no era que estiguessin ben controlades. Poder apuntar-se a la colla sardanista, que comptava amb la confiança dels pares i l'acceptació del clergat municipal que els donava suport sota el paraigua del Centre Parroquial, era una garantia de tranquil·litat

social, per molt arcaica que ens pugui semblar aquesta afirmació ara. A Callús, amb poca diferència de temps, s'havia donat el cas que una colla de joves, que no eren dels sardanistes, programaren per lliure una sortida a la platja i tot eren comentaris i, la iniciativa, era mal vista. En canvi, quan, poc temps després, la colla anava a ballar a una població costanera, un cop acabat el concurs, els sardanistes anaven a passar la resta del dia a la platja i ningú no deia res.

Tot plegat facilitava el contacte més obert dels joves de la població amb el món exterior, fora de l'àmbit local. L'experiència de les sortides despertava la curiositat i el coneixement d'altres ambients i comportaments. Ara ens pot semblar relativament a prop, però, aleshores, tampoc era tan fàcil desplaçar-se d'una banda a l'altra del país i anar, per exemple, a Font Romeu, que en aquella l'època era prou lluny -a França!-, representava tota una efemèride.

*FONTADA DE L'ANELLA DAURADA
AMB LA COLLA DE GIRONELLA. 1968.*

*CONCURS DE SARDANES.
FONT ROMEU, 1966.*

Viatges i transports

Un altre dels components que comptaven com a entre-
teniment i diversió eren, doncs, els viatges. Això era so-
bretot així, quan es feien en un autocar, on els dansaires
compartien l'estona fent gresca. El Josep Pellicer, que
anys després cantaria amb la Polifònica de Puig-reig
i l'Orfeó Català, omplia l'espai del vehicle amb el seu
cant. Anys més tard, el Josep Badia, el Pep, acompanya
els cants dels qui s'afegien a la gatzara amb un acordió.
Cal recordar que, a l'autobús, llavors no hi solia haver
manera d'escoltar música sinó ràdio, fins que més tard
no aparegueren les cassettes i s'instal·laren els sistemes
d'altaveus. Dels vídeos, no cal parlar-ne. Senzillament,
trigaren força temps a existir.

Una altra font d'adrenalina la proporcionava qualsevol circumstància, per petita que fos, contrària als plans establerts. Al principi de la colla, però, també s'havia muntat excursions de grup, sense cap relació amb els concursos de sardanes. Algunes de les anècdotes que s'hi produïren, les podeu trobar en la secció que acompanya l'apartat del Dietari que ha escrit Florenci Bosch a partir dels seus records i apunts de l'època. No hi ex-

plica, però, que, de broma en broma, a ell li tocà de disfressar-se de noia per poder visitar, amb un bon grup de xicots i la col·laboració d'alguna sardanista, l'habitació d'altres noies de la colla. Tots plegats es van fer un fart de riure quan, així que els veieren entrar per la porta, s'amagaren esperitades a l'armari de l'habitació perquè, com que duïen bisos i pijames, allò era tot un escàndol per aquella època.

Unes de les situacions excitants, foren les que es produïren en el segon viatge amb autocar a Font Romeu, l'any 1966. En aquells moments, la qualitat dels vehicles de transport que es llogaven sovint depenia, proporcionalment, del preu que calia pagar pel seu lloguer. Se solien llogar els més barats, els models antics dels autocars Casanovas, de Santpedor, o dels Santamaria, de Súria. Els vehicles, doncs, tenien tots els números per generar sorpreses incontrolables.

En aquell viatge, sort n'hi hagué de la sotana del vicari, Anton Junyent, que acompanyava els dansaires, i, tot i anar vestit de paisà, l'hagué de treure de la motxilla i l'hagué de fer servir per aconseguir, en dues ocasions diferents el mateix dia, que parés algun cotxe quan feien autoestop. A la primera, aturà un vehicle per tal que el xofer de l'autocar es desplaçés, un diumenge al matí, des del lloc on se'ls havia avariat el palier, vora Organyà, fins a algun taller mecànic de la Seu d'Urgell que els pogués reproduir una peça el màxim de semblant a la que necessitaven.

Es tornà a posar la sotana per aturar un cotxe per anar fins a Puigcerdà i tramitar la documentació duanera del salconduït del col·lectiu de la colla abans de les tres de la tarda, que era l'hora límit per a fer-ho. La reparació de l'avaría va durar sis hores. El resultat va ser prou positiu perquè, malgrat que els sardanistes no arribar a l'hora de començar, tot i haver-se canviat a corre-cuita abans de baixar de l'autocar, i sense poder participar tampoc en el galop d'entrada, encara aconseguiren ballar les sardanes del concurs que, altrament, en aquest cas, només era de lluïment i no puntuava per a cap classificació.

Quan durant algunes temporades posteriors, sobretot per raons econòmiques, s'havia optat pels desplaçaments amb altres mitjans de transport, la iniciativa podia convertir-se, altre cop, en qualsevol cosa. Com que la colla que calia traslladar no era pas molt nombrosa, durant algunes temporades es llogà la furgoneta DKW de l'Hilario, de Manresa. Amb aquesta furgoneta i un cotxe petit, normalment el 600 del Pepito Marín, que també havia ballat a la colla, es podien transportar tots els dansaires. El xofer, l'Hilario, de seguida va connectar amb l'esperit distès dels sardanistes. Els havia de transportar

ITINERARI DE L'EXCURSIÓ A VALÈNCIA. 1967.

en el seu vehicle de vuit places a cada concurs (el nombre no venia d'aquí, perquè moltes vegades augmentava segons les necessitats que hi hagués per entaforar tots els dansaires que convingués). Al final, tothom considerava l'Hilario un més de la colla perquè hi havia molt bona entesa entre tots.

Però el divertiment i l'aventura encara fou més complet quan, per tal d'aconseguir un transport més barat, als membres de la colla se'ls acudí comprar una furgoneta Peugeot de tres marxes de color blau, de segona mà, matrícula M-95.342, que la batejaren com la Mustang, un dels cotxes esportius més famosos del moment. El vehicle només costà 5.000 pessetes i substituï la furgoneta de l'Hilario. El cas és que, el fet que el conduís Jaume Anglerill, permetia una plaça més al vehicle. Amb

tot, la vida del vehicle no fou molt llarga perquè el seu motor va dir prou ben aviat. Això, però, ho feu després d'aconseguir arribar a uns quants concursos.

Amb tot, finalment, no superà dues avaries serioses, l'una entrant a Vic i, l'altra, baixant a Salou, on es posà a produir una quantitat excessiva de fum. Jaume Anglerill, que era un electricista pràctic, va mirar el motor i s'adonà que la fumarada sortia d'una caixa i, per evitar que en continués fent, la va extreure i la llançà. Quan, de tornada, arribà a Callús, els qui conduïen els altres cotxes del darrere felicitaren el xofer: havia aconseguit anar i retornar de Salou amb el mèrit afegit de fer-ho sense cap mena de llums intermitents i amb el quadre elèctric força deteriorat. La caixa que havia tret era la que els feia funcionar.

CONCURS DE FONT ROMEU,
1965.

VIATGE A FONT ROMEU.
EN PRIMER TERME, EL VICARI
ANTONI JUNYENT I AMBROSIO
CASTILLO. 1966.

L'economia

Com en tota entitat cultural, i més en aquella època que el suport institucional a la cultura o no existia o no era res de l'altre món, els sardanistes s'havien d'espavilar per tal que els sortissin els números. Algunes despeses, com la del local, els les solucionava la Parròquia amb la cessió del Centre Parroquial però els desplaçaments, especialment, eren costosos. Els vehicles no abundaven i els viatges havien de fer-se amb autocar.

Això feu buscar sistemes d'autofinançament, enllà de les limitades aportacions econòmiques que els pagaven per participar en els concursos i que, tant la colla dels petits, com la dels grans, solien rebre. A vegades, es treien recursos recorrent als sistemes clàssics de venda de tires de números, on la Dolors Codina i la Concepció Just aconseguien èxits espectaculars de cara a la celebració del concurs regional.

L'organització de les Festes Majors i Festes de Tardor també eren una font de recursos econòmics. D'altres vegades s'aconseguien recursos amb idees ben senzilles. Així, a la segona sortida que es feia a Font Romeu, com que a la sortida s'hi havia apuntat un nombre de dansaires suficient per poder fer dues colles de quatre parelles, en comptes d'una de sis, i, cada colla que hi ballava cobrava, hi van participar amb dues rotllanes de quatre parelles, en lloc d'una de sis per tal d'aconseguir doble subvenció.

Així mateix, en unes altres ocasions en què hi havia abundància de dansaires, s'havia muntat una societat anònima amb els sardanistes de Puig-reig amb qui, a banda d'haver-hi una competència sardanística considerable, encara hi havia més una entesa excel·lent. Ambdues colles en feien una de nova entre els companys que no podien ballar i, a banda de bregar-los en la dansa, el guany econòmic que aconseguien, se'l partien com a bons germans.

A principi dels anys 70, com que tampoc acabaven d'arribar les misses per cobrir totes les despeses de les sortides, a banda de la quota fixa que aportava cada sardanista, cadascú pagava 25 ptes més per l'assistència a cada concurs comarcal i el doble, 50 ptes, per participar en els d'àmbit regional. En aquests darrers concursos, si s'anava més lluny, hi havia dèficit i, si s'anava més a la vora (com és ara a Manresa), com que se solia pagar la mateixa quantitat que quan feien més quilòmetres, hi havia superàvit. Es tractava, doncs, d'escollir el lloc segons els resultats econòmics que es perseguissin.

A banda, és clar, hi havia l'estalvi que s'anava aconseguint amb les diferents temptatives de desplaçament: autocars, furgonetes llogades, cotxes particulars i el vehicle que es va comprar.

VIATGE A VALÈNCIA. 1967.

Concursos

A mesura que la colla agafava experiència i s'entusias-mava millorant les seves classificacions, com el segon lloc famós al Poble Espanyol de Barcelona, empatats amb la colla de Puig-reig, el 1966, o el primer a Callús, el mateix any, també augmentava l'autoestima dels dan-saires de la colla i els sardanistes de l'Anella Daurada començaven a plantejar-se assumir fites més importants als concursos de Callús mateix i arreu.

Cal dir que els concursos de Callús dels dos primers anys es feren a l'envelat. El 1966 augmentà el nombre de colles participants i s'hagué de fer a l'aire lliure, se'n feu un altre de comarcal. El 1967, la colla es feu càrrec de reptes importants des del punt de vista d'organització de concursos sardanístics. A banda del concurs comarcal, s'organitzà el primer de regional al poble, que es ballà al camp de futbol el mes de maig amb la partici-pació de 37 colles. Al novembre, es va celebrar l'acte de Cloenda sardanística comarcal. Es va fer el concurs comarcal, l'àpat, que es feu a la Sala del Cafè Calsina, ple de gom a gom, amb uns 200 comensals, i l'especta-

cle de després de dinar, amb la cobla Bages, els ballets de l'Esbart Manresà i les cançons de l'Orfeó Manresà. A partir de 1970 a 1973, se celebraren els concursos davant l'ajuntament, als voltants del 12 d'octubre.

En els concursos en general, de mica en mica els sarda-nistes callussencs hi varen tenir un paper actiu, a partir que anaven adquirint més experiència en aquest món competitiu. Per una banda feren propostes de renovació dansaire, ja que reivindicaren l'accentuació del marcatge més accentuat dels aires i dels salts, segons la in-tensitat de la música. Però també es feren aportacions que reivindicaven canvis en l'ordre de les sardanes dels concursos, com és ara l'iniciar-los amb la revessa, o modificar el moment i el nombre de peces de la sardana de germanor, tot cercant un ritme i esforç més humà que no pas el que es requeria amb anterioritat a aquestes aportacions que, en bona part, foren acceptades, mal-grat algunes crítiques inicials.

SARDANA DE GERMANOR.

SARDANA DE LLUÏMENT AL POBLE ESPANYOL DE BARCELONA. 1966. EN AQUEST CONCURS, S'HI ACONSEGUÍ EL MERITORI SEGON LLOC, EMPATATS AMB LA COLLA DE PUIG-REIG.

GALOP D'ENTRADA.

COMENTANT LA REVESSA. SANT ADRIÀ DEL BESÒS, 1968.

Els Minyons Anella Daurada

Quan l'Anella Daurada ja duia un temps de rodatge, al 1966 es va decidir de fundar una colla infantil. Les rotllanes sardanistes infantils no abundaven en els concursos, però a Callús s'encetava un recorregut que, encara que alternativament i de manera intermitent, durà uns cinc anys.

A banda del reconeixement que podia significar el fet d'augmentar el nombre de dansaires i de colles a Callús, i de la finalitat òbvia de conrear una continuïtat a la tasca folklòrica dels grans, l'aparició de la colla dels Minyons Anella Daurada també respongué, en certa mesura, a la necessitat econòmica. Entre altres despeses, com s'ha dit, els desplaçaments sortien força cars i una altra colla a l'agrupació feia més lleu la càrrega que els representa-

va perquè a les colles infantils, com les grans, se'ls atorgava un ajut en diners per participar en els concursos i rebaixaven els costos del transport.

Ara bé, a banda del que pogués representar econòmicament la seva aparició, aquella colla dels petits fou fruit de l'esforç personal de dues persones sense les quals no hauria estat possible: la Concepció Just i la Dolors Codina, dues de les sardanistes fundadores de l'Anella Daurada que, així que es plantejà la idea a uns quants pares i l'acceptaren, s'arremangaren i s'oferiren a tirar la nova colla endavant amb tota la il·lusió del món.

Com ja havia passat amb la feina abnegada feta per Valentí Quer i els altres sardanistes voluntaris surients amb la colla dels grans, totes dues perseveraren en els

*GALOP DELS MINYONS
ANELLA DAURADA A
CALLÚS. 1967*

COMIAT DELS MINYONS ANELLA DAURADA A CONCEPCIÓ JUST EL DIA DEL CASAMENT. VA SER LA RESPONSABLE, AMB DOLORS CODINA, DE LA COL·LECCió INFANTIL, DE 1966 A 1967.

FLORENCI BOSCH DIALOGANT AMB PERE UTRILLA I JOSEP PORTELLA A MOLINS DE REI. 1967. A PARTIR DE 1970, TINGUÉ CURA, AMB MARIA PICH, DE LA COL·LECCió DELS MINYONS ANELLA DAURADA DURANT GAIREBÉ TRES ANYS.

assajos on la dinàmica dels passos del punteig acadèmic s'aprengheren de seguida i aconseguiren que els petits dansaires assolissin un nivell sardanístic notable. La preparació dels infants, és clar, era més suau que no pas la dels grans, però, tot i que no s'aplicaven algunes de les tècniques que feien servir els grans per millorar l'estètica del ball i el domini del punteig, com és ara posar-se algun bastó o canya per darrere del coll i les espatlles per mantenir-se ben drets, les estones dels «un, dos, tres, endarrere, endarrere, "crusar" (que es deia aleshores)», amb els braços enganxats al prosceni de l'escenari del centre Parroquial, no es perdonaven a ningú.

El cas és que, quan era l'hora d'espavilar-se, bé prou que ho feien per petits que fossin. Per exemple, com que eren canalla, generalment, quan es participava en els concursos, tots els jurats permetien que algú de la colla dels grans els ajudés a comptar i repartir les sardanes. Però, el 1966, quan s'anà al concurs del Poble Español, a Barcelona, se'ls prohibí que ho fessin i els digueren que els petits havien de fer-s'ho sols. De tots els dansaires dels Minyons, l'únic que havia après una mica a comptar era el més gran, Joaquim Surinyach, però només les beceroles. Abans de començar a ballar, uns quants dansaires de la colla dels grans els explicaren la situació, especialment al Joaquim. Els aconsella-

ren que, a banda d'intentar comptar, miressin d'escoltar allò que deien les colles veïnes, vaja, com el qui diu, que comptessin d'oïda. La capacitat auditiva la devien tenir desenvolupada aquells infants perquè encertaren tots els passos de la peça de meravella, sense cap necessitat que els ajudessin els de la colla dels grans.

Els joves components que formaven part de la colla van variar poc o molt en aquells anys, la seva edat oscil·lava entre 8 i 11 anys. Al principi, hi ballaven les nenes Maria Àngels Pla, Montserrat Castellà, Conxita Capsada, Palmira Font, Dolors Noguera, Conxita Grané i Roser Pich. Amb els nens hi dansaven Jaume Gras, Pere Utrilla, Joan Tomasa, Joaquim Surinyach, Josep Portella Ribera, Isidre Badia, Pere Fons i Ramon Fons.

Aquesta experiència de la primera colla infantil va durar fins el 1968. Segurament que el casament de la Concepció Just fou una de les circumstàncies que, en bona part, influí en aquesta desaparició. Fos com fos, les sardanes per als menuts no es reprengueren fins tres anys després i, de fet, recomençarien, com veurem, amb una altra colla de més, la dels Petits i Eixerits. Ambdues colles infantils comptaren amb la mateixa dedicació abnegada i generositat en els assajos per part de Maria Pich i Florenci Bosch, durant tres anys, a partir de 1970, que la que havien tingut les seves predecessores.

EN PRIMER TERME, MINYONS ANELLA DAURADA. ANANT CAP AL CAMP DE FUTBOL, PRIMER CONCURS REGIONAL. CALLÚS, 1967.

Cap a l'activisme cultural

Els ciutadans del país volien homologar la seva vida amb la de les persones d'occident que s'obrien a un món socialment nou, amb un bellugueig d'idees constant, que esperaven que els aportessin una renovació positiva de la societat.

A l'estat espanyol, dins de les possibilitats d'aquella situació social insana i tòxica, on les llibertats individuals feia temps que semblaven més aviat un miracle que no pas d'un dret humà bàsic, de mica en mica, semblava que s'anaven fonent les pors atàviques. La renovació de la colla sardanista, a cavall de les dècades dels 60 i els 70, coincidí amb allò que s'intuïa com el final de l'autocràcia i compartí, per allò que es pot deduir de les activitats que encetaren, aquells desitjos de canvi.

Entremig d'aquest moment d'ebullició social general, la colla s'apuntà a l'intent col·lectiu d'intentar canviar la societat, tot i que sempre prioritzà l'objectiu principal de promoció de la sardana. A l'interior de la colla hi confluïren un seguit de circumstàncies que, a la pràctica, eixamplaren el seu camp d'acció social.

Per un cantó, la renovació dels dansaires de la primera tongada de sardanistes de la colla de 1964, perquè s'havien començat a casar, o, perquè per altres raons perso-

nals i laborals, havien abandonat el poble, o, si més no, havien plegat de la colla. Això comportà l'entrada d'una nova generació de dansaires més joves, que representaven saba nova amb noves idees i nous projectes.

Per l'altre, hi hagué una renovació en les estructures locals del règim que nomenà alcalde una persona que coincidia, compartí i respectà sempre molts d'aquests nous anhels que llavors ressonaven arreu. Es tractava de Joan Santasusana, qui fou escollit des del Govern Civil per ostentar obligatòriament l'alcaldia, i que havia estat, precisament, la persona que havia impulsat la formació de l'Agrupació Sardanista Anella Daurada, tot just feia sis anys.

En aquest context general col·laboratiu es pot entendre que, fins i tot en els mateixos governs locals, com és el cas de l'ajuntament de Callús, hi poguessin conviure els interessos diversos dels diferents estaments socials del poble i que, impulsats per energies i interessos compartits, hi poguessin participar persones de famílies que, si més no fins aleshores, havien estat considerades properes al règim, amb altres que podríem considerar de tarannà més liberal, o d'altres defensors de la corda catalanista i, fins i tot, republicans de tota la vida.

MINYONS ANELLA DAURADA PARTICIPANT EN LA FESTA DE LA VELLESA. CALLÚS.

La intenció i la voluntat general arreu del país, i a Callús també, era la de recuperar, doncs, la llibertat col·lectiva i la llibertat individual i d'encetar l'inici d'allò que, anys més tard, es conegué com la Transició. Aquesta lluita arribà també a ser dura per a alguns sardanistes compromesos socialment, com fou el cas de Joan Badia i

Pujol que, l'any 1973, encara fou detingut, empresonat i torturat pel règim franquista, a la comissaria de Manresa. Afiliat, aleshores, al PSUC, com molts altres joves, intentava defensar una llibertat política i social en una nova societat democràtica.

ELS PASTORETS AL CENTRE PARROQUIAL. CALLÚS, 1965

L'evolució de l'activisme

Si bé la tasca sardanística pròpiament dita es produïa, en bona part, fora del poble, en poblacions diverses on es celebraven els concursos, de mica en mica la colla sardanista callussenca passà a ser una entitat amb múltiples interessos culturals locals, tot col·laborant amb tota mena d'iniciatives i associacions de la població, és a dir que es produïen i es realitzaven al mateix poble.

Aquesta evolució no sorgí pas de manera sobtada, de la nit al dia. Però sí que s'encetà a la primera època, quan l'Anella Daurada començà a col·laborar amb altres associacions. Primer amb l'organització dels Pastorets, en el Centre Parroquial, el 1964 i 1965. Després, quan se li demanà de continuar la festa dels Reis, a partir de 1967 i, mentrestant, col·laboraren amb la Festa Major. Amb tot, fou a l'inici de la dècada dels 70 que la colla sardanista arribà al seu moment més alt de compromís cultural amb el municipi, coincidint amb un moment històric inquiet, on s'aplegaren les voluntats de col·laboració de diverses persones individuals que tenien ganes de treballar pel poble, amb l'empenta de la colla sardanista i amb les iniciatives del nou equip de govern municipal.

Entre altres iniciatives, des de l'Anella Daurada s'impulsà i s'edità, amb el suport de l'ajuntament, tot aglutinant

aquest conjunt de circumstàncies, la publicació de caràcter mensual d'informació local Callús, que presentava com a tret principal la voluntat d'informar sobre qualsevol aspecte referent al municipi.

Així mateix, treballà per mantenir viva la festa de les caramelles, perquè, sobretot, durant l'any 1971 i 1972, la mateixa agrupació estava intentant que l'esperit caramellaire, que feia uns quants anys que no passava en el seu millor moment, no se n'anés a l'aigua.

Sense cap mena de dubte, l'esdeveniment de la inauguració de les Festes de Tardor del mateix any 1971, representà un moment d'inflexió definitiu en la vida cultural del poble i, fins el 1973, es podria parlar de l'època més fructífera de la colla sardanista, tant en el món de les sardanes com en la seva intervenció com a principal associació animadora de la vida cultural del poble.

En la darrera fase, quan tot aquest bullici i vitalitat cultural començà a anar de baixa i s'anà apagant a poc a poc. Després que la colla deixà en un segon pla algunes activitats de caire més cultural i que havia promogut de manera més continuada durant un cert temps, se centrà més, si bé no de manera exclusiva, en l'organització

JOAN TOMASA I ÀNGELS RIDÓ BALLANT
AMB CALLÚS SOMRIU. 1970.

PROGRAMA DE LES ACTIVITATS DE SETMANA
SANTA. MARÇ, 1972.
LA FORMACIÓ FOU UN PUNTAL PERMANENT DE
LA PROGRAMACIÓ D'ACTES DE LA COLLA.

d'esdeveniments populars i festius municipal, és a dir, els de la Festa Major i de les Festes de Tardor.

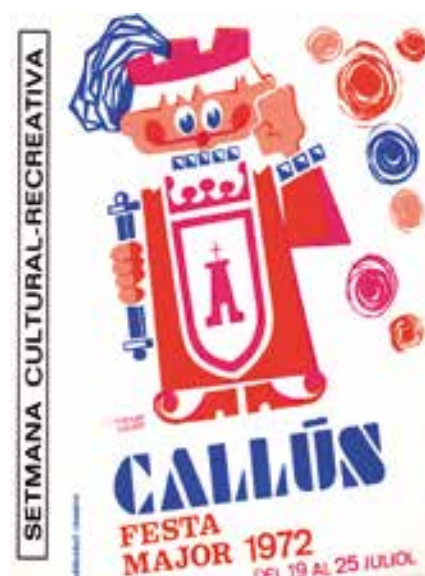
Un dels factors principals d'aquest canvi final de cicle coincidí, altra vegada, amb un seguit de moviments personals i laborals d'integrants de la colla que feia anys que l'apuntaven i que, llavors, es casaren o que finalitzaren els seus estudis i que, en més d'un cas, referen, altre cop, la seva vida fora del poble.

El retorn més exclusiu al cultiu de les sardanes per part del cada vegada més reduït nombre de dansaires, amb força joves i pocs veterans, i un entorn canviant permanent de reducció de possibilitats

de serveis i de supervivència laboral al poble, entremig de les crisis econòmiques que s'encetaren al ram tèxtil, produí un moviment migratori de molts dels components de la colla i, per tant, la pèrdua d'una part important del seu equip humà.

D'altra banda, alguns dels objectius engrescadors que la colla tenia en cartera, com el de convertir Callús en la Ciutat Pubilla de la Sardana, no s'assoliren.

Tot aquest conjunt de raons semblen motiu suficient perquè els dansaires es desinflexin i, finalment, es provocà la desaparició de la colla.

PORTADA DEL PROGRAMA DE LA FESTA MAJOR. 1972.

BALLANT SARDANES A LA PLAÇA DE L'AJUNTAMENT DE CALLÚS. PRINCIPIS DELS ANYS 70.

BALLANT SARDANES A LA PLAÇA DE L'AJUNTAMENT DE CALLÚS. PRINCIPIS DELS ANYS 70.

La màxima activitat sardanística i de més qualitat

Durant la crisi caramellaire dels inicis dels anys 70, alguns dels cantaires, malgrat que no s'aconseguí superar el sotrac de les caramelles fins uns anys després, acabaren compaginant les dues aficions del cant de caramelles i la de les sardanes i entraren a la colla Anella Daurada.

Foren un bon grapat de joves, que augmentaren considerablement el nombre de membres de l'entitat i que reberen la mitjana d'edat dels dansaires que havien començat a redirigir les seves vides cap a altres bandes.

El 1970, en concret, l'eclosió de sardanistes i de colles dansaires fou important. A banda de la continuïtat de la colla mare, l'Anella Daurada, es refundà la colla dels petits, els Minyons Anella Daurada. Els dansaires foren Anna Teixidó, Genoveva Pey, Lourdes Rubí, Lúdia Collillas, Ester Comas, Montserrat Badia, Elisenda Baldomà, Marta Teixidó, Anna Ferrer, Gemma Santasusana, Montserrat Borrelles, Teresa Tomasa, Immaculada Ridó, Jordi Fons, Moisès Feliu, Ramon Gras, Josep Borrelles, Josep Rubí, Joan Ignasi Ridó, Josep Baraldés, Eduard Fenoy, Josep Badia Calsina, Pepito Feliu, Joan Prat Pey, Josep Castells i Fernando Rodríguez Prieto.

Al mateix temps, aparegué la colla Callús Somriu on, al principi, ballaren Anna Sardans, Maria Àngels Ridó, Laura Bosch, Lluïsa Codina, Maria Badia, Roser Pich, Maria Àngels Pla, Elvira Riera, Dolors Junyent, Conxita Grané, Teresa Just, Dolors Codina, Maria Pich, Francesca Sagués, Agnès Junyent i Dolors Sala Baraldés. Els nois eren Isidre Grané, Joan Badia Pujol, Joan Lladó, Joan Tomasa, Josep Portella Ribera, Jordi Pich, Lluís Puig (Manresa), Plàcid Calmet, Josep Hermoso, Pere Sardans, Isidre Badia Pujol i Florenci Bosch.

Els sardanistes de la colla Callús Somriu eren dansaires que anaven entrant a l'entitat mentre que els més veterans continuaven ballant a l'Anella Daurada. Així mateix, es formà una altra colla infantil, els Petits i Eixerits, on dansaven les nenes Amàlia Badia, Marina Serra, Marta Teixidó, Elisenda Baldomà, Montserrat Badia, Teresa Tomasa, Marisol del Arco, Glòria Santasusana i Anna Teixidó i els nens Pepito Feliu, Josep Ginestà, Eusebi Martínez, Rosa M. Mas, Josep Castells, Josep Baraldés, Jaume Castellà, Eduard Fenoy i Josep Rubí.

Callús Somriu començà a funcionar amb els dansaires més joves i, a mesura que anaven agafant experiència

COLLA PETITS I EIXERITS. GIRONELLA, 1970.

i que els veterans anaven deixant llocs lliures, entraven a formar part de la primera colla, l'Anella Daurada. Els dansaires, però, s'intercanviaven de colla segons les necessitats per poder formar una rotllana o altra.

Això mateix passava amb les dues colles permanents dels menuts de l'agrupació. Per un costat, els Minyons Anella Daurada eren els sardanistes més grans de la canalla. Per l'altre, els Petits i Eixerits també aplegaven els dansaires més novells.

L'any 1970, que fou un any especial en molts aspectes, també ho fou pel nombre de colles que hi havia a Callús, tot i que solament fou en ocasió de la celebració del segon Concurs Regional de Sardanes que aquell any se celebrà a la població. Aquell dia, a més de les quatre colles que ja hi havia al poble, encara se n'hi afegí una altra, excepcionalment, els Petits Callussencs, on ballaren, entre altres, Carme Botifoll, Rosa Maria Mas, Glòria Santasusana, Anna Teixidó, Eusebi Martínez i Josep Prat Mas.

Si, pel que fa a la quantitat de sardanistes i de colles, Callús devia ser una de les poblacions que tenia, proporcionalment, més dansaires del país, en la qüestió de la qualitat, les colles locals no es quedaren pas curtes. Ja hem comentat com, des dels inicis de la fundació de la colla, el perfeccionament sardanístic va anar pujant exponencialment i, un parell d'anys més tard, l'Anella

Daurada era reconeguda com una de les millors agrupacions sardanistes del Bages.

Per contrastar la qualitat i l'exigència que s'imposava en un món, com el dels concursos de sardanes, que no deixava de ser tan competitiu com qualsevol altre campionat de qualsevol altra activitat, podem parlar d'una anècdota que esdevingué enmig d'aquest ambient.

Teòricament, en l'avaluació del nivell de qualitat dansaire de les colles, hi havia un component subjectiu que era el criteri dels jurats que, més que per l'objectivitat, a vegades semblava que dictaven la seva valoració a partir de tòpics que, sovint per tradició, es muntaven entre uns i altres a partir de judicis que, per molt objectius que volguessin ser, sempre podien pecar de no ser-ho prou.

L'Agrupació Manresana de Folklore era la responsable de fer la classificació dels concursos del Bages i estava molt ben relacionada amb la colla manresana de Dintre el Bosc.

A diferència de la relació que hi havia amb altres colles, com és ara la de Puig-reig, malgrat que solia passar a vegades la mà per la cara a la colla callussenca, amb Dintre el Bosc, en canvi, des de feia temps se les duïen una mica picades amb els sardanistes de Callús. Probablement, perquè la parella Lluís Puig i Elvira Riera, que n'havien estat membres, van canviar de colla.

COLLA MINYONS
ANELLA DAURADA.

DANSAIRES DELS MINYONS
ANELLA DAURADA DESPRÉS DE
RECOLLIR EL TROFEU DEL CON-
CURS GIRONELLA. 1970.

Després d'observar que les classificacions que s'anaven donant a la colla Anella Daurada en un seguit de concursos no feien justícia a la seva qualitat tècnica i estètica com a dansaires, es cregué que les puntuacions es feien a partir del reconeixement que precedia la fama de cada colla. Segons aquests prejudicis, per exemple, calia que l'Anella Daurada, la colla més veterana, quedés sempre al davant de Callús Somriu, perquè, teòricament, eren sardanistes més novells. Quan estigueren convençuts d'aquestes deficiències a l'hora d'avaluar els mèrits dansaires de l'Anella Daurada, els sardanistes es queixaren al jurat. Com que les classificacions els continuaven semblant aleatòries i no pas les que pertocaven, van optar, en algunes ocasions, per no assistir als campionats comarcals i només participaren en els regionals que, segons els sardanistes callussencs, solien ser més justos, perquè l'arbitratge ja no depenia de les influències que poguessin tenir els sardanistes de la colla Dins del Bosc en el jurat.

Com que la situació no s'arreglava, els sardanistes callussencs començaren a donar preferència als concursos regionals en comptes dels comarcals. Els organitzadors comarcals del Bages, és a dir, l'equip d'arbitratge de l'Agrupació Manresana de Folklore va començar a insistir per tal que les colles callussenques assistissin als concursos comarcals. Davant d'aquest fet, els dansaires callussencs s'empescaren un sistema

de contrast de les puntuacions que els feien. Primer, en un concurs de Súria, van intercanviar uns quants dansaires del Callús Somriu pels de l'Anella Daurada. Les diferències de puntuació es mantingueren inalterables i la mosca començà a pujar encara una mica més amunt del nas dels participants callussencs. Al cap d'uns dies, l'intercanvi de components de colles, a un concurs de Navarcles, fou total. És a dir, els dansaires de l'Anella Daurada ballaren vestits de Callús Somriu, i a la inversa. Malgrat tot aquest enrenou, el resultat fou el que indicaven els colors dels vestits i no pas la qualitat dels dansaires.

Dit d'una altra manera, els qui ballaren vestits dels colors de l'Anella Daurada van treure millor puntuació que els que van ballar amb els vestits de Callús Somriu, que eren els dansaires de l'Anella Daurada. Una vegada destapada la topinada, a partir d'aleshores els jurats es van haver d'ajustar més a la realitat dels valors de les ballades.

El que havia passat, doncs, és que la qualitat dansaire de les colles callussenques havia anat pujant en el decurs dels anys anteriors. Durant el 1972 s'aconseguien un seguit de fites sardanistes que el convertiren en un any excepcional en aquest sentit. Tant pel que fa als reconeixements col·lectius a la colla com als seus individuals.

COLLA PETITS I EIXERITS. GIRONELLA, 1970.

Es tractava d'un any en què la colla Anella Daurada participava en la categoria superior de concursos regionals del campionat de Catalunya i, per tant, estaríem parlant dels reconeixements sardanístics de la, per dir-ho així, Divisió d'Honor, on ballaven les que es consideraven les 25 millors colles de Catalunya. Fou un any de reconeixements de tota mena, els premis de l'acte de cloenda a Cardona foren: 1r. Premi de Sardanes de Lluïment del Campionat Comarcal a l'Anella Daurada, 1r. Premi de Sardanes Revesses del Campionat Comarcal, 1r. Premi a la colla amb més activitat cultural de la Comarca. En la secció de premis individuals, a Dolors Codina, se li lliurà el premi Francesc Juanola (dos anys després que

l'hagués guanyat Florenci Bosch), a la millor tasca individual sardanista. La Dolors és la sardanista que ha ballat més concursos de sardanes de tots els membres de la colla. I, a Joan Badia Pujol se li lliurà el premi a la millor tasca cultural.

A més, en la classificació general de colles sardanistes catalanes, l'Anella Daurada aconseguí quedar al 12è lloc. Aquesta classificació donà dret a tornar a participar al Grup Bàsic, és a dir, el grup d'honor on ballaven les millors colles sardanistes de Catalunya. Al mateix temps, se li atorgà el 1r premi de Catalunya a la colla que havia fet més per la Sardana i la cultura.

AMB LA PARTICIPACIÓ DE L'ANELLA DAURADA A LES FESTES, ELS ACTES CULTURALS GUANYAREN PES.

PORTADA DE LA REVISTA CALLÚS. OCTUBRE DE 1974. A L'ARTICLE S'HI REFLECTEIX ELS MOMENTS DE CANVI QUE ESTAVA VIVINT LA CULTURA CALLUSSENCA, TOT COMPARANT ACTIVITATS PASSADES I PRESENTS DE LES ACTIVITATS CULTURALS I RE-CREATIVES ESDEVINGUDES DURANT BONA PART DEL SEGLE XX.

Els noms de les colles

A partir de l'origen de la denominació de la colla amb el nom Anella Daurada de què ja hem parlat, el nom de Minyons Anella Daurada fou fàcil de trobar. De fet, també ho fou el de Petits i Eixerits, que va sorgir sense massa maldecaps per a ningú i de seguida tothom el va acceptar.

La manera d'encertar el nom de Callús Somriu, però, fou més elaborada. Es decidí a partir de les votacions

de tots els membres de la colla. Primer, els sardanistes de la colla que volgueren, proposaren diferents noms i s'encetà un procés de votacions. Els noms més votats anaven quedant i, al final, guanyà la proposta del dansaire Jordi Pich i Boixadera, que també havia proposat una altra denominació relacionada amb Viladelleva.

L'activisme festiu

L'eixamplament d'interessos culturals de la colla es feu manifest, com ja hem comentat, durant l'any 1971, amb la inauguració de les Festes de Tardor.

A part de l'afició pel món de les sardanes, la primera col·laboració amb la cultura local que feu la colla fou l'organització dels Pastorets al Centre Parroquial, i més endavant, la Festa de Reis. Aquesta celebració havia tornat a agafar embranzida a partir de l'inici de la dècada dels anys 60, amb l'arribada de mossèn Josep Roqueta a la parròquia. Quan, el 1965, anà a l'Argentina a exercir de missioner, la comissió parroquial que se'n cuidava feu perdurar encara un any més la celebració, però, el 1967, traspasaren aquesta responsabilitat a la Colla Anella Daurada que l'assumí fins, pràcticament, a la seva desaparició el 1974, quan se'n feu càrrec una colla de jovent, una part de la qual, també pertanyia a la colla sardanista. Entre altres aportacions, l'Anella Daurada fou qui, a partir de 1968, es decidí anar a repartir els paquets dels regals casa per casa i, aquell any, fins i tot, s'instal·laren escales que permetien accedir als balcons dels primers pisos als patges per tal de deixar-hi els paquets de regals.

Un parell d'anys després de 1968, quan els Bons Companys deixaren d'organitzar les caramelles dels grans, la colla, si bé no n'assumí la responsabilitat directa de l'organització, va col·laborar tant com va poder en la seva continuïtat. A partir d'aleshores, els organitzadors que quedaren es desinflaren força i l'agrupació sardanista s'involucrà, a partir de l'any 1971, a l'intent de mantenir viva la festa de Pasqua.

Per una banda, tingué cura de trobar dues persones, Domènec Comas i Fèlix Badia, que, el 1971 i 1972, s'encarregaren, en plena crisi caramellaire, d'esmortir el foc lent de la manca de cantaires que s'arrossegava des de feia uns anys. Pel que fa a la direcció musical, amb la col·laboració dels sardanistes, s'anà a buscar per fer de mestre Josep M. Descàrrega, qui havia estat el director de l'Orfeó Manresà, i gran coneixedor de la música del

país en general, per tal que realitzés els assajos corals.

D'altra banda, l'Anella Daurada col·laborà, de manera directa, en el fet d'elegir les orquestres que acompanyarien els cantaires i feren alguns canvis en l'organització general del recorregut de les caramelles i, sobretot, en la distribució dels rams.

Aleshores, era tradició de lliurar un ram voluminós als balcons de les famílies més benestants del poble perquè, en teoria, es deia que col·laboraven amb aportacions econòmiques més elevades. L'acord de la colla amb la intenció de fer desaparèixer aquestes diferències fou clara. Primer, per un sentit de justícia que passava a igualar, almenys estèticament, totes les famílies del poble davant la casa dels quals s'anava a cantar. I, segon, perquè, per allò que s'havia pogut contrastar, no sempre era cert que econòmicament col·laboressin més aquestes famílies més riques que no pas moltes de les altres que rebien els rams «petits».

L'any 1971, però, fou un any especial per a les colles. Els sardanistes, a banda d'organitzar i de recolzar altres iniciatives i festes culturals que tenien un recorregut històric considerable al poble, com eren les dels Reis, Caramelles i Festa Major, començaren a involucrar-se en altres camps de la cultura i organitzaren les primeres Festes de Tardor.

Tot aprofitant les festes tradicionals, com la Festa Major, es feren venir noms importants i reconeguts al país a tocar a concerts i balls. I, a més, es consolidava la connexió popular de divulgació en l'àmbit local amb noves propostes de Festes, de caire més cultural, com les innovadores Festes de Tardor, iniciades llavors, que deïxaven a banda la ballaruga de la Festa Major i convidaven a participar a actes de cultura popular.

Així mateix, s'instauraren jornades o setmanes culturals recreatives que es presentaren, per exemple, durant la Festa Major de 1972. Festa i cultura, doncs, es convertiren en els dos eixos on es fonamentaren les activitats

dels sardanistes quan ampliaren el cercle d'acció més enllà del foment de la sardana.

Per tenir una idea de la dimensió i l'impacte de les propostes que encetà l'entitat, fixem-nos, per exemple, en el 1972, l'any que coneixem de manera més detallada, en què s'organitzaren més de quaranta activitats.

Parlem d'activitats i no pas de dies que es realitzessin perquè, si tinguéssim present que algunes d'aquestes propostes eren cicles o cursos que duraven més d'un dia, el calendari de jornades amb esdeveniments reals de diferents tipologies es podria, com a mínim, doblar.

ELS REIS ORGANITZATS PER LA COLLA. COLÒNIA CORTÈS, 1965.

PROGRAMA D'ACTES	
Dissabte, 14 d'octubre A les 10 del vespre, al Centre Paroquial LA MÚSICA DE LA SARDANA Conferència-col·loqui sobre la música de la nostra dansa popular. Presenta: Francesc Soler Mas.	
Diumenge, 15 d'octubre A les 10 del matí, a la Plaça de l'Ajuntament XOCOLATADA PER TOTJOM	
A les 12 del migdia, a la Plaça de l'Ajuntament BALLETS REGIONALS per IESBART MANRESÀ de l'Agrupació Manresana de Folklore. CATALUNYA BALL PLA DE LLAVANERES BALL PLA D'ALINYA CARNESTOLTES DE PRAT DE LLOBREGAT MORSCA DE GERS DE LA SAL	
VALENCIA RAPSÒDIA VALENCIANA GALOP DE PANDERETES	BALEARS BOLLERES PARABO JOTA SA POTADA COPEO MATANSE JOTA FINAL amb acompanyament de la seva pròpia Rondalla Popular. Director coreogràfic: Antoni Navarro Director Rondalla: Antoni Gómez Director general: Vicenç Orlans
A les 4 de la tarda, a la Plaça de l'Ajuntament CONCURS COMARCAL DE SARDANES Galop d'entrada: CATALUNYA (R) 1ª Sardana: HOSPITALÈNCA (Sf Membreu) Revessa: 2ª Sardana: ESTIMADA ROSA (R. Vila) Pubic: LES NOIES D'ARDOU (Mas Ros) OROPOM (Vidreassu) Colla La Principal de Bages	
A les 7 del capvespre, al Cinema Ideal RECITAL DE RAIMON Entrades numerades. Reserva: Fèlix Bosch	

PROGRAMA DE LES FESTES DE TARDOR. 1972.

Activitats de 1972 i tipologia

Agafem les propostes culturals que es dugueren a terme el 1972 com a referència, fent-ne una aproximació temàtica, perquè és el que tenim més ben documentat, i perquè fou el període més intens en què es desenvoluparen les activitats,

COMUNICACIÓ

Durant els darrers anys de l'existència de la colla, de 1971 a 1974, aparegué la publicació Callús, que era reduïda pel que fa al nombre de pàgines. Tenia present tots els aspectes de la vida local. La fomentaren i editaren els sardanistes callussencs. S'ocupava de les diverses associacions locals i, també, dels projectes i realitzacions de l'Ajuntament. Entre altres coses, segons comentava el primer número de febrer de 1971, es cercava l'opinió i participació dels lectors i la de tothom que hi volgués dir la seva.

En aquest darrer sentit, cal fer valdre el tarannà tolerant que sempre tingué el govern municipal amb el contingut dels textos. En una època on imperava encara la censura governativa, l'ajuntament tenia un regidor que feia una ullada, més aviat protocol·lària, als continguts que s'editaven. Amb tot, que ens consti, només hi hagué, en una sola ocasió, un problema en els continguts d'una entrevista, que eren més de caràcter personal que no pas per qüestions de censura política però que, tot i així, finalment, se n'acabà editant el contingut.

Com en qualsevol altra iniciativa de la colla, la revista Callús, publicació mensual, fou acollida molt bé pel conjunt de l'entitat tot i que, com sempre, un equip més reduït dels qui eren més afeccionats a l'escriptura, o que tenien més facilitat per a la redacció, acabaren passant-hi més hores i tirant el projecte endavant. Però moltes de la resta de feines que no eren de la redacció (subscripcions, repartiment per les cases, logística di-

versa, etc) requeien, també, en altres persones de la colla que sempre hi donaren un cop de mà.

De fet, la publicació Callús arribà un moment que tingué una vida paral·lela i, poc o molt, independent a la de la colla, si bé sembla més que fou per una qüestió econòmica formal que no pas per res més, perquè mai deixà de ser un projecte de tota la colla sardanista. Durant els primers anys, la publicació s'autofinançava amb els subscriptors, que sobrepassaven, de llarg, el nombre dels 300. Quan aquesta quantitat de benefactors començà a trontollar i se'n va voler assegurar la seva existència, hom s'espavilà a buscar d'altres mitjans de sostenir-la econòmicament, com la publicitat, i no hi hagué gaire maldecaps fins els darrers números, quan començaren a aparèixer més problemes de redactors que no pas econòmics.

Pel que fa al principi d'autofinançament sempre se n'havia sortit amb alguna iniciativa o altra. Potser una de les més conegudes és quan, com a revista Callús, organitzà el segon concert de Raimon, l'any 1974.

PORTADA DEL NÚMERO 2 DE LA REVISTA CALLÚS. MARÇ DE 1971.

A L'EDITORIAL ES CONVIDA ELS CALLUSSENS A DIR-HI LA SEVA.

S'HI POT VEURE EL SEGELL D'Haver PASSAT LA CENSURA.

MÚSICA

En l'aspecte musical, a banda dels concursos i audicions sardanístiques, i més enllà dels corresponents ballets folklòrics que es continuaven organitzant durant la Festa Major, es comptà amb actes que pertanyien a la tradició festiva local. No podem oblidar ni les cantades de Caramelles, on ja hem dit que, com a colla, s'hi col·laborà, però no s'organitzaren, i, és clar, a més a més, tot el seguit d'actes musicals de balls i concerts habituals de les orquestres de la Festa Major i les corresponents sarsueles, com és el cas de La del manjo de rosas.

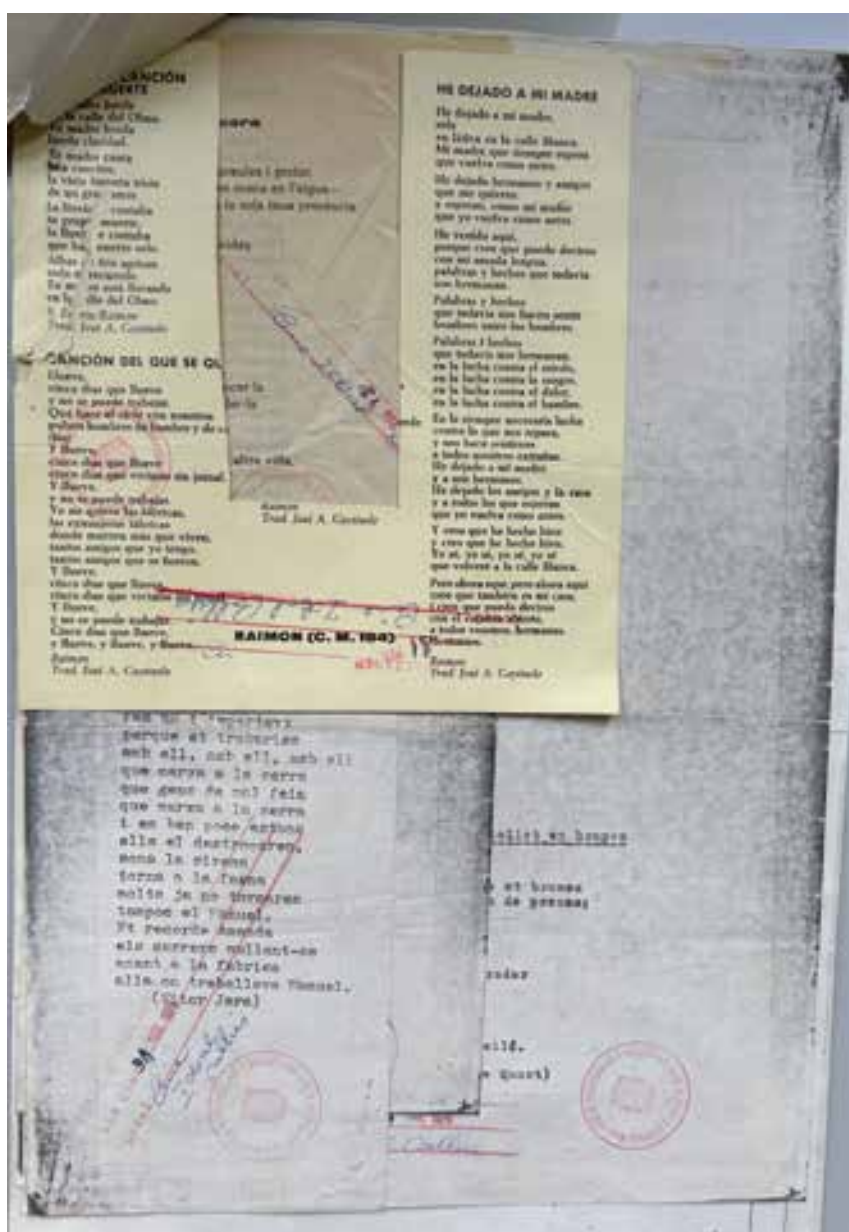
Ens trobem amb actuacions sorprenents en els actes corals, o de la Nova Cançó, sobretot si es té present la quantitat d'habitants que tenia el poble. Per exemple, el reconegut Orfeó Lleidatà, dirigit per Lluís Virgili, actuà en dues ocasions a Callús, durant l'any 1972. A la tardor, ho feu la Coral Aquitaine de Bordeus. D'altres vegades la temàtica del concert era a càrrec de corals més properes, com és ara els dos concerts que feren sobre cançons nadalenques la Coral de la Joventut Sardanista de Puig-reig, llavor del que esdevindria la reconeguda Polifònica de Puig-reig, que aleshores ja dirigia el seu capdancer, i bon amic de la colla, Ramon Noguera.

El lloc on es feien els concerts podien ser diversos, des d'alguna aula de les escoles, aleshores anomenades Nacionals, com a l'església. Aquests concerts corals no sorprenien solament pel nivell qualitatiu que aconseguien sinó per la manera com es duïen a terme. Generalment, quan venien convidats de lluny, es quedaven a dormir a casa dels sardanistes, o amics i parents seus, que els facilitaven l'estada.

En aquest apartat de concerts, també se'n realitzaven d'altres menes. L'any 1972 vingué a fer el seu primer concert Raimon, acabat d'arribar de feia poc de l'Olímpia de París. El concert fou a punt de morir d'èxit ja que va ser multitudinari. Calgué tancar la venda d'entrades al local perquè, amb cent persones dalt l'escenari envoltant el cantautor, perquè el local ja era ple de gom a gom i s'havien ultrapassat les mesures de seguretat de l'aforament. Tant era així que, el mateix Raimon, quan veié aquella colla de gent a dalt l'escenari, va dir que o es començava el concert aleshores, i es tancava la taquilla per evitar que entrés més gent, o ell no cantava.

No fou l'únic concert que realitzaren cantants de la Nova Cançó, tant en el vessant de la cançó que aleshores era coneguda com a «protesta», representada, per exemple, per Lluís Llach o Joan Isaac, com en el vessant més popular, com podien ser la Trinca o Els Esquirols. Generalment, aquestes actuacions se solien fer al cinema Ideal, però també se n'havien fet al Casal del Poble, que aleshores era el Sindicat dels Pagesos.

Fins i tot, com a cosa singular, trobem anunciat, el dia 2 d'abril, un ball anomenat «Sicodèlic» del qual no podem explicar gran cosa ni sabem en què consistí aquella «psicodèlia» ni, si de fet, es materialitzà perquè, a hores d'ara, a part de tenir a les mans el programa de l'activitat, no hem pogut trobar encara ningú, ni entre els organitzadors de l'acte, que pugui recordar en què consistí la proposta.

LES CANÇONS DEL RECITAL DEL RAIMON DE 1974, DESPRÉS D'HAVER PASSAT PER LA CENSURA.

CINEMA

Un dels aspectes culturals que es treballà més fou la realització de Cine-fòrums que, en una època de censura com aquella, es començà a fomentar, sota la nomenclatura de pel·lícules d'art i assaig, on, sovint, es podia veure bon cinema contemporani. Se'n feren, segons el programa, nou sessions durant aquell any.

Es tractava d'una finestra cultural que obria els ulls dels callussencs al món des del Cinema Ideal de Callús, on Miquel Portella, propietari del local i regidor de l'ajuntament, sempre s'havia cuidat de fer arribar i projectar, ben coordinat amb la colla, totes les pel·lícules programades. A les sessions, s'hi comentaven col·lectivament pel·lícules que, si no es trobaven en aquesta mena d'entorn, eren quasi impossibles de visionar. Es parlava de diferents aspectes de contingut i de la temàtica que el film presentava. Aquells «fòrums» eren un lloc privilegiat per parlar d'idees que, amb tanta vigilància i control governatius, difícilment es podien tractar enlloc més, i menys en públic.

Cal remarcar que moltes d'aquestes sessions eren dirigides per callussencs com Domènec Comas, Joan Badia, Josep Rossell, Lluís Badia, Vicenç Gall o, fins i tot, del manresà, que amb el temps esdevindria callussenc, Jordi Marsal i l'advocat manresà Marià Fontrodona.

PROGRAMA D'UNA DE LES SESSIONS DE CINEFÒRUM. 1972.

XERRADES I CURSOS

En el cas de les xerrades que s'organitzaven s'hi tractaven temes d'interès per tal d'arribar a conèixer el país. Hi abundaven exposicions sobre territoris propers (el Bages, per exemple), però també llunyans (com les sessions de diapositives de l'Orient Mitjà o Groenlàndia, del Centre Excursionista del Bages). Es tractava, també, de la història i la llengua del país, però també s'hi parlava de temàtica psicològica, per al coneixement de les persones, o bé de sociologia i, en una ocasió, de música de sardanes.

La qualitat dels conferencians en alguns casos ja era reconeguda, com el de Francesc Vallverdú. En altres casos es tractava de joves que aleshores encara estudiaven, o que feia poc temps que havien acabat els estudis però que, amb els anys, majoritàriament arribaren a ser professors i catedràtics de diferents universitats catalanes.

Quant als cursos, se n'organitzà de sardanes, de català i de cant a les Escoles Nacionals els dissabtes al matí.

PROGRAMA DE MÀ QUE ES PASSAVA SOVINT CASA PER CASA FETS AMB CICLOSTIL.

FESTES

Moltes d'aquestes activitats culturals s'inscrivien, per primera vegada, dins dels actes de les festes de les quals n'ampliaren el concepte tradicional dels continguts. Sí que continuava havent-hi, a les festes majors, per exemple, la càrrega d'entreteniment més normals fins aleshores, però, en moltes ocasions, a les noves propostes festives, sobretot a les Festes de Tardor, es deixava la ballaruga a banda i la cultura hi prenia un paper preeminent.

L'organització de les primeres Festes de Tardor, que fou el conjunt d'actes que es començaren a fer aleshores de manera innovadora i que encara avui perduren, ja duïen aquesta càrrega de barreja d'entreteniment popular al costat de la corresponent càrrega cultural. Així, entre els primers actes, hi podem trobar el foc de camp que inaugurà la primera edició de les festes, tot i que estava programat fer-lo al pati del Miqueló, es realitzà a dins del Sindicat dels pagesos, perquè plovia. La xocolatada, elaborada magistralment per Joan Surinyach (+) i Caterina Rovira (+), que intentava promoure una trobada de joves sardanistes d'arreu. Tot plegat es combinava amb xerrades prou serioses i amb concerts ben reeixits.

En la mateixa línia d'ajuntar festa i cultura, també hem de recordar com, per primera vegada a Callús, s'organitzà, aquell any, la parada de llibres de la diada de Sant Jordi, o bé l'ornamentació de la façana de l'ajuntament amb motius festius de l'època nadalenca.

ELS CONCERTS DE CORALS RECONEGUDES FORMAREN PART DE LA PROGRAMACIÓ DE FESTES DE L'ANELLA DAURADA.

COLÒNIA CORTÈS. FESTA DE REIS. 1968.

Els darrers anys sardanistes 1973-1974

Un cop acabada l'organització de la Festa Major de 1973, es pot dir que es va produir l'últim canvi generacional en el si de l'associació sardanista. El degoteig de dansaires es tornà a produir per les mateixes raons que havien fet desaparèixer els dansaires de la primera tongada, però, ara, a més, els qui feia anys que resistien a la colla portaven la càrrega del cansament de tant temps d'activitats.

Pràcticament, entre el nombre reduït de sardanistes que es mantingueren a la colla, no quedà ningú dels dansaires inicials o de les primeres fornades. La colla llavors la componien, sobretot, alguns dels qui havien participat a les darreres colles infantils dels més grans, sorgides el 1970, tot i ser molt joves. També n'hi havia alguns, que pertanyien a la generació de la primera colla dels Minyons Anella Daurada i, encara més excepcionalment, alguns dansaires que s'havien incorporat a última hora a alguna de les colles. Amb tot, el nombre de dansaires havia minvat considerablement i només restà en funcionament una sola colla, l'Anella Daurada.

L'activitat sardanística era l'única que perdurà del llarg reguitzell d'iniciatives culturals que s'havien iniciat des del si de la colla. Així, l'acabament de l'agrupació fou idèntic, pel que fa a la finalitat que es perseguia, als inicis: el foment de la sardana.

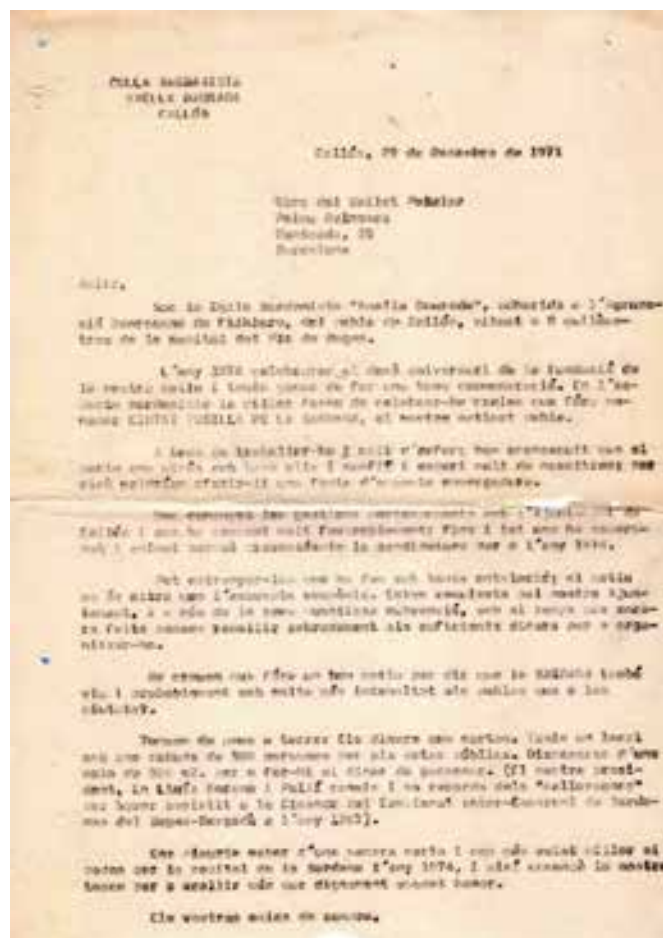
En aquests darrers temps els assajos es continuaren a les instal·lacions que pertanyien a la Fundació Caixa de Manresa que, aleshores, gestionava l'ajuntament, que avui és l'espai Gotmar, tot i que també provaren d'assajar a les escoles nacionals, però, com que l'aula ressonava massa, només hi anaren un dia.

Els assajos per tirar la preparació dels concursos endavant havien abaixat la guàrdia i no sembla pas que fossin gaire exigents, si hem de fer cas al testimoniatge dels darrers sardanistes. Més aviat, s'hi assistia com si s'anés a un lloc de trobada de relació i de jovent. Això, però, no vol pas dir que no hi hagués un cert interès per dur l'activitat dels concursos sardanistes a bon port. El fet que, entre els qui ens parlen d'aquella època, no sàpiguem ben bé qui era el capdanser, per exemple, ens fa pensar que l'esperit competitiu entre els dansaires havia passat a un segon terme, tot i que es continuà assistint als concursos sardanístics, i que, per dir-ho d'alguna manera, cada vegada es tenia més tendència a l'assistència a audicions i aplecs, i ballades que anaren esdevenint tant o més importants que els concursos de sardanes.

En aquest sentit, cal tenir present, a més a més, que si la proposta de Callús, com a Ciutat Pubilla de la Sardana hagués reeixit i la colla hagués aconseguit aquesta nominació, segons el parer d'alguns dels darrers dansaires

veterans, més d'un d'ells, que encara participaven a la colla, potser s'hi hauria quedat. Cal suposar, però, que el fet de ser una població tan petita com era Callús, no ajudà gaire a la candidatura i, menys encara, segons explicaren alguns membres del jurat, les influències i suport que obtingué, per part de l'abadia de Montserrat, la ciutat d'Igualada, que fou la qui, finalment, fou nominada. Fos com fos, aquesta decepció acabà amb les il·lusions dels sardanistes que es quedaren sense la fita que s'havien marcat molts dels dansaires més veterans.

El cert és que, per una raó o per una altra, l'activitat de l'agrupació s'acabà, segons els darrers membres veterans que hi participaren, l'any 1974. Amb tot, pel que es pot deduir d'algun dels articles publicats al butlletí Batall, lligat a les iniciatives que es recomençaren al Centre Parroquial, publicat el 1975, encara quedava un cercle reduït de sardanistes resistents (dotze, si hem de creure allò que s'afirma en el text) que intentaren tirar l'associació endavant. Sembla, però, que ningú que formés part, durant aquest últim període, de la colla, recorda massa bé aquesta situació.

CARTA DE SOL·LICITUD PERQUÈ CALLÚS SIGUI PROCLAMADA CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA

1994-2024

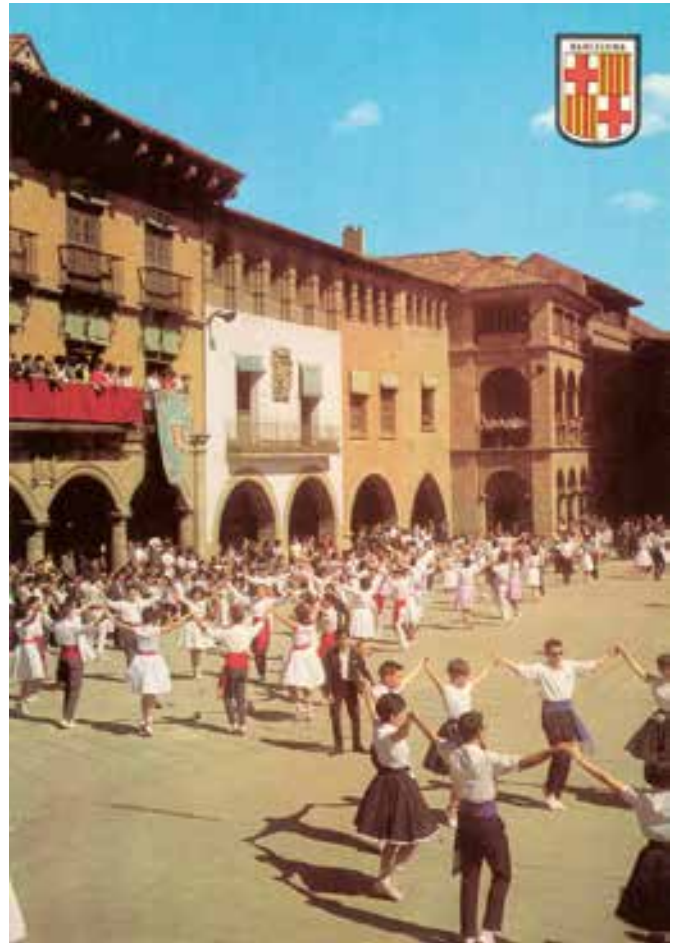
Trenta anys després d'haver plegat la colla, el 1994, se celebrà el 30è aniversari, on els records i les vivències dels sardanistes ressuscitaren.

En el 60è aniversari, més allunyats dels esdeveniments que passaren, ens ha tocat escriure'ls per tal que la memòria i l'oblit que ens queden no puguin trair la realitat que s'evapora.

Tant de bo que, allò que ens ha quedat d'aquella època passada, ajudi a revifar el present i col·labori a donar sentit al futur de Callús.

EXPOSICIÓ DEL 30è ANIVERSARI
DE LA COLLA ANELLA DAURADA.

POSTAL DEL POBLE ESPANYOL EN QUÈ SURT LA COLLA
ANELLA DAURADA.

COLLA ANELLA DAURADA. 1973/74.

TERCER CONCURS COMARCAL DE SARDANES A CALLÚS, 1966

INSTANTÀNIES DEL CARRER DUPONT,
EN EL TRAM DE LA CARRETERA AL CARRER MONTSERRAT.

PRIMER CONCURS REGIONAL DE SARDANES A CALLÚS, 1967

SARDANA DE LLUÏMENT.

SARDANA REVESSA.

SARDANA DE GERMANOR.